

Meginfelag Sjúkrakassa Føroya
Magnus Heinasonargøta 20
Postsmoga 326
FO-110 Tórshavn

Telefon: 31 27 99
Telefax: 31 40 06
e-mail: msf@msf.fo

Tórshavn, hósdagur, 9. september 2004

FÍGGJARMÁLARÁÐIÐ

Traðagøta 39
Postsmoga 2039
FO 165 Argir.

Komið

- 9. SEP. 2004

Fíggjarmálaráðið

Við skrivi dagfest 10. august 2004 j.nr. 6410-0003/2003 / 36 hevur Fíggjarmálaráðið sent Meginfelag Sjúkrakassa Føroya eitt upprit við endurskoðan av punktgjöldum og MVG-skipanini til ummælis.

Sum tað framgongur av uppritinum so er eitt av endamálinum at rudda upp í meirvirðisgjaldsfrítøkunum herundir reseptskyldugum heilivági.

Meginfelagið skylir væl, at fíggjarmálaráðið ætlar at gera eina slíka broyting, tí hesi nógvu undantøk eru torfør at umsita, men tá talan er um MVG á heilivági, so er hetta munandi lættari at umsita, tí talan er bert um ein stovn – nevniliga Apoteksverkið – í umsitur allan heilivág í Føroyum.

Verður hetta broytt sum ført verður fram í uppritinum, so hevur hetta stóra fíggjarliga ávirkan, nevniliga eina meirútreiðslu uppá uml. 15 mill. kr.um árið.

Sum stóðan er í dag so er heilivágur uttan MVG bæði til sjúkrahúsini og tann part sum sjúkrakassarnir endurrindað. Verður skipanin broytt sum mælt verður til í uppritinum so verða sjúkrahúsini framvegis frítikin fyri MVG eftir serligu endurgjaldsskipanini fyri almennar stovnar meðan sjúkrakassarnir skulu gjalda MVG.

Her kann verða ført fram, at tá heilivágurin gjørdist MVG friur, so var hetta ein kompensatióin fyri mistu inntøkurnar hjá sjúkrakæssunum, tá Landsstýrið við lóg broytti aldursmarkið fyri børn frá 16 ár til 18 ár. Hetta var ein inntøkumissur hjá sjúkrakæssunum uppá uml. 3 mill.kr. um árið í 1993 tølum.

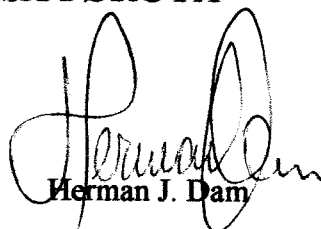
Sum tað framgongur av 1.3 Høvuðsniðurstøða 2: Tilmæli um lógaruppskot alt fyri eitt, so er hetta ein neutral loysn fyri landskassan.

Meginfelagið ynskir sama neutralitet og kann bert ganga við til slíka broyting, um hesar 15 mill. kr. koma aftur frá landskassanum í hækkaðum stuðuli, ella sum beinleiðis MVG-endurgjald eins og almennir stovnar.

Vinarliga

MEGINGELAG SJÚKRAKASSA FØROYA

Tórbjørn Mikkelsen, form

Herman J. Dam

9. SEP. 2004

FMR. j. nr. 6410-0003/2003 40

Komið

Tórshavn 07-09-04

07 SEP. 2004

Fíggjarmálaráðið

Málseki: Fiskimál

Fíggjarmálaráðið

Viðv. uppriti um endurskoðan av punktgjældum og MVG skipan.

Víst verður til uppskotið um at avtaka MVG frítøkuna av sjóklæðum.

Vit duga ikki at síggja, at fortreytirnar fyri at henda skipan varð sett í gildi í sínari tíð eru broyttar. Tískil kunnu vit heldur ikki taka undir við hesa broyting.

Og grundgevingina skilja vit als ikki, nevniliga at skipanin skal vera ómøgulig at umsita og at eingin allýsing skal vera gjord av sjóklæðum.

Vit hava sjálvir verið við til at gera ein lista yvir tær vørur, sum skulu roknast fyri at vera sjóklæði. Halda sölubúðir seg til henda listan er eingin trupulleiki við umsitingini. Eftirlitið við hesum kann ikki vera truplari enn tað eftirlit sum myndugleikarnir annars skulu hava av øðrum virkseminum í landinum.

Við heilsan

FØROYA FISKIMANNAFELAG

10. SEP. 2004

FMR. j. nr. 6410-0003/2003/41.

Komið

23. SEP. 2004

Fíggjarmálaráðið
Traðagøta 39
Postsmoga 2039
Fo-165 Argir

Fíggjarmálaráðið

Att: Mortan Simonsen

Klaksvík, tann 20.09.2004

Viðv. viðm til endurskoðan av punktgjøldum og MVG-skipanini, j.nr:6410-0003/2003/13 pr. 9/8-2004

Nevndin í Klaksvíkar Arbeiðskvinnufelag hevur hugt at uppskotinum, og hevur hesar viðmerkingar:

Vit taka ikki undir við : at taka av punktgjøld av hvítvørur, radiotól, sjónvørp lampir og parfuma o.annað líkt
Og seta MVG á arbeiðslønir til nýbygging og umælan av sethúsum ístaðin.

Grundin er, at hvítvørur, radiotól og annað keypa fólk kanska 10-20 hvørt ár, ímegan fólk sum seta búgv, ella skulu halda teirra sethús við líka, fáa eina nógv størri útreiðsla. Hettað fer at elva til svart arbeiði, og landskassin fær uppafstur minni inn, ella fólk gera minni av at umvæla, og harvið minka húsini í virði.

Politikkurin í Føroyum hevur verið, at flest øll skulu eiga síni egnu hús, tí skilja vit ikki, at Landi skal leggja tíðlíkar eykabyrðar á tey ungu, sum ætla sær at byggja, og tey sum ynskja at halda hús síni í góðum standi. Tí mæla vit frá at seta hettar í verk.

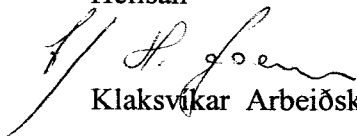
Eitt sum vit takað undur við er, at vegskatturin verður lagdur yvir bensin og dieselpýsinir, soleiðis at tey sum koyra mest, koma at gjalda mest. Onkur sigur, at tað kemur at raka tey, sum hava langan veg til arbeiðis, men so vítt vit vita, so fáa tey hettar gottgjørt aftur pr. km. Ígjøgnum skattaskipanina?!

Eitt annað gott uppskot hevði verið, at goldið sjúkrakassagjaldið ígjøgnum skattin.

Vit hoyra ofta um, at barnafamiljir ikki hava ráð at keypa mjólk til børnini, tí hon er so dýr, og keypa heldur bíliga saft ella sodavatn, hettar kann ikki verða rætt, tí mæla vit til, at MVG av mjólk, breyð og øðrum neyðugum matvørðum verður lækkað, hettað hevði verið til stóra hjálp til húsarhaldið.

Eisini oljuavgjaldið er blivin einn stór eykabyrða, hettað skuldi bert verða ein fyribilsloysn, fyrri at fáa feroyingar at brúka minni olju, men vit hoyra ongan tosa um at takað hettar gjaldið avaftur, tað hevði hjálp øllum húsarhaldum í landinum.

Heilsan

Klaksvíkar Arbeðskvinnufelag

Postboks 325
FO-700 KLAKSVÍK
Tlf. 45 52 18
Fax 45 77 67

23. SEP. 2004

FMR. j. nr. 6410-0003/2003 ⁴²

Komið

24. SEP. 2004

Fíggjarmálaráðið

Postboks 2039

FO-165 ARGIR

Att.:

Fíggjarmálaráðið

Tórshavn 20. september 2004

Okkara tilv./Our ref.

1270-1042/Björg/F-ggja-FHMF--V

Tykkara tilv./Yourref.

Viðv. endurskoðan av punktgjøldum og MVG-skipanini

Føroya Handverksmeistarafelag hevur móttikið uppskot til endurskoðan av punktgjøldunum og MVG-skipanini til ummælis.

Vinnan hevur áður í skrivum víst á sína áskoðan viðv. MVG-skipanini. Áskoðanin er ikki broytt og fara vit tí at vísa á hana aftur:

Løgtingslógin um meirvirðisgjald kom í gildi 1. januar 1993. Vinnan var samd um, at meirvirðisgjaldslógin skuldi taka støði í tí donsku lógini, og at lógin skuldi verða so einføld sum til bar. Undantøkini í lógini skuldu verða so fá sum møguligt fyri at varðveita neutralitetin, og vinnan legði dent á at fáa stabilitet á lógarøkinum.

Síðan tá eru fleiri undantøk gjørd, og tosað verður javnan um at gera uppastur fleiri undantøk. Undantøkini skapa oftast umsitingarligar trupulleikar bæði fyri vinnuna og umsitingina. Tann stóri trupulleikin fyri okkum er tó tann, at undantøkini máa støðið undan skipanini, soleiðis at hon ikki longur hongur saman. Tað kann tí vera hóskandi her at minnast aftur á viðmerkingarnar, sum landsstýrið hevði, tá ið mvg-lógin varð lögð fyri tingið (sitat):

Fyri at avgjald kann sigast at vera neutralt yvir fyri vinnulivsbygnaðinum, má tað krav setast til avgjaldsskipanina, at hon er soleiðis lögð til rættis,

- at sama avgjald skal rindast, uttan mun til hvussu nógvar handilsliðir ein vøra fer ígjøgnum,*
- at avgjaldið í prosentum av prísinum á eini vøru er tað sama, uttan mun til hvørjum virki keyparin keypir frá, og*
- avgjaldstrýstið er tað sama, uttan mun til um ein vøra er handverksframleidd ella framleidd við størri ella minni maskinu.*

Við øðrum orðum má ikki vera størri fyrimunur fyri keypara at gera síni keyp hjá einum ávísam latara fram fyri aðrar, og skipanin má ikki mótvirka rationaliseringum innan vinnulivið.

Í skrivi til Fíggjarmálaráðið tann 12. mars 1999 tók Føroya Handverksmeistarafelag fult undir við áskoðanin hjá Føroya Arbeiðsgevarafelag um MVG-skipanina. Henda støða er heldur ikki broytt og heldur FHMF:

- at mvg-skipanin skal vera so einføld sum til ber
- at vit skulu hava eina stabila skipan, sum ikki broytist í heilum
- at vit vilja ikki hoyra talan um royndir, sum finna uppá eina aðra skipan at avloysa mvg-skipanina, tí mvg-skipanin er, tað vit vita um, einasta avgjaldsskipan, sum leggur avgjaldið í síðsta lið, og sostatt loyvur vinnuni at framleiða avgjaldsfrítt. Hetta er neyðugt, um vit skulu standa okkum móttvegis okkara kappingarneytum, sum allir virka undir mvg-skipanum.

Tí tekur FHMF undir við, at punktgjældini verða avtíkin.

Tá ið lógaruppskotið um at undantaka lönir til bygging og umvæling av egnum bústaði fyri MVG varð viðtikið, var vinnan ímóti hesum. Støðan hjá vinnuni var fylgjandi:

Um Løgtingið heldur, at neyðugt er at lætta um hjá handverkarum, so eigur hetta heldur at verða gjørt við eini endurgjaldsskipan, har møguligt er hjá privatfólki at fáa endurgjaldið mvg av umvælingum og bygging. Hetta hevði hildið mvg - skipanina intakta samstundis sum tað bleiv biligari at byggja og umvæla.

Ein annar trupulleiki í samband við bygging av húsum er, at sniðhús verða verri stillaði enn hús sum eru smíðaði av handverkara, um uppskotið verður samtykt. Ein persónur kann sostatt spara fitt av peningi við at velja at fáa húsini smíðaði av handverkara, heldur enn at keypa sær eini sniðhús. Hetta er brot á prinsippi í meirvirðisgjaldsskipanini um at skipanin skal verða neutral. At skipanin er neutral merkir, at avgjaldið ikki skal ávirka vinnulívs- og brúkaradispositionir

Ført hevur verið fram, at handverkarar hava trupulleikar av at umsita lógina. Hesar broytingar gera henda trupulleikan størri. Eftirlitsuppgávan hjá Toll og Skattstovuni verður nógv truplari, og kemur at krevja størri manning, samtundis sum funnist verður at, at almenna fyrisitingin er farin at veksa aftur”.

Vinnan hevur nú lagað seg eftir hesum viðurskiftum, sum nú hava verið í gildi í skjótt 7 ár. Tað fer at fáa álvarsligar avleiðingar fyri handverksvinnuni og sethúsabyggingina um MVG verður lagt á lönirnar aftur uttan at onnur tiltøk verða sett í verk. Tað verður væl dýrari at byggja eini sethús. Eini vanlig sethús koma at dýrka millum einar kr. 100.000 og kr. 130.000. Hetta eru nógvir pengar fyri eina familju og fer tí uttan iva at merkja, at væl færri hús verða bygd. Samstundis er samfelagssbúskapurin versnaður tey síðstu árin. Arbeiðsloysið er vaksið og fer óivað at hækka enn meira, um ætlanin hjá landsstýrinum verður sett í verk. Stutt sagt, so verður úrslitið minni virksemt, størri arbeiðsloysið og færri skattakrónir. Hetta er skeivur fíggjarpolitikkur í ringum tíðum.

Í uppskotinum á tingið, tá ið broytingar vórðu gjørdar í meirvirðisgjaldslógini (Løgtingsmál nr. 49/1997) varð víst á, at tað var neyðugt at lækka kostnaðarstöði sum heild, at fáa lönsemi aftur í vinnuna, skapa nýggj arbeiðspláss, lækka skattatrystið, bota um trupulleikarnar hjá sethúsaeigarum osv. Í hesum sambandi verður meirvirðisgjaldið á tænaðstuvinnuna og smáidnaðin lækkað. Hetta uppskotið skal eisini síggjast sum ein liður í arbeiðinum móti svørtum arbeiði.

Vit kunnu staðfesta, at vit stórt sæð eru í somu støðu í dag. Føroya Handverksmeistarafelag mælir tí til, at ein endurgjaldsskipan verður sett í verk, har kundin (sethúsaeigarin) kann søkja um at fáa MVG av lønum endurrindað. Kravt eigur at vera váttan fyri, at rokningin er goldin, bæði løn, tilfar og MVG. Hetta hevði eisini verið eitt lið í at forða fyri svørtum arbeiði.

Vinarliga
Føroya Handverksmeistarafelag

Magnus Magnussen, formaður.

24. SEP. 2004

FMR. j. nr. 6410-0003/2003 / 43

Komið

Fíggjarmálaráðið

Postboks 2039

FO-165 ARGIR

Att.: Mortan Simonsen

-1. OKT. 2004

Fíggjarmálaráðið

Tórshavn 28. september 2004

Okkara tilv./Our ref.:

2-1746/Jan Mort/F-ggja-FAG-B-P

Tykkara tilv./Your ref.:

Punktgjöld og MVG skipanin

Føroya Arbeidsgevarafelag hevur fingið uppskot til endurskoðan av punktgjöldunum og MVG-skipanini til ummælis.

Arbeidsgevarafelagið var við til at viðgera MVG-skipanina tá hon var innførd, og tá vísti vinnan á: At meirvirðisgjaldslógin skuldi verða so einföld sum til bar, at undantøkini í lógini skuldu verða so fá sum møguligt fyri at varðveita neutralitetin, og vinnan ynskir stabilitet á lógarøkinum.

Síðan tá eru fleiri undantøk gjørd. Undantøkini skapa oftast umsitingarligar trupulleikar bæði fyri vinnuna og umsitingina, samstundis sum tey máa støðið undan skipanini, soleiðis at hon ikki longur hongur saman. Vert er at minna á viðmerkingarnar, sum Landsstýrið hevði, tá ið mvg-lógin varð lögð fyri tingið:

Fyri at avgjald kann sigast at vera neutralt yvir fyri vinnulívsbygnaðinum, má tað krav setast til avgjaldsskipanina, at hon er soleiðis lögð til rættis,

- at sama avgjald skal rindast, uttan mun til hvussu nógvar handilsliðir ein vøra fer ígjøgnum,*
- at avgjaldið í prosentum av prísinum á eini vøru er tað sama, uttan mun til hvørjum virki keyparin keypir frá, og*
- avgjaldstrýstið er tað sama, uttan mun til um ein vøra er handverksframleidd ella framleidd við størri ella minni maskinu.*

Við øðrum orðum má ikki verða størri fyrimunur fyri keypara at gera síni keyp hjá einum ávísam veitara fram fyri aðrar, og skipanin má ikki mótvirka rationaliseringum innan vinnulívið.

Føroya Arbeidsgevarafelag hevur ferð eftir ferð, tá møguligar broytingar í lógini hava verið viðgjørðar, víst á síni megin sjónarmið viðvíkjandi skipanini:

- at mvg-skipanin skal vera so einföld sum til ber
- at vit skulu hava eina stabila skipan, sum ikki broytist í heilum
- at vit ikki vilja góðtaka royndir at finna uppá eina aðra skipan at avloysa mvg-skipanina, tí mvg-skipanin er, tað vit vita um, einasta avgjaldsskipan, sum leggur avgjaldið í síðsta lið, og sostatt loyvir vinnuni at framleiða avgjaldsfrítt. Hetta er neyðugt, um vit skulu standa okkum mótvegis okkara kappingarneytum, sum allir virka undir mvg-skipanum.

Avtøka av punktgjøldum

Tá mv-g-lógin varð sett í gildi fyri meira enn 10 árum síðani, varð gjørt greitt, at meirvirðisgjaldið skuldi koma í staðin fyri toll og avgjöld. Føroysk vinna skuldi hava somu kor sum vinnur aðrastaðni.

Vinnan hevur síðani ferð eftir ferð víst á, at punktgjøldini á el-lutum o. ø. eru ótíðarhóskandi og kappingaravlagandi, og at tey tí áttu at verið tikin av.

Arbeidsgevarafelagið tekur tí fult undir við, at bæði punktgjøldini á el-lutum og parfumu verða avtíkin. Vit vilja tó samstundis vísa á, at neyðugt er við einhvørjari yvirgangsskipan ið tryggjar, at virkini ikki liggja inni við goymslum av vørum við avgjaldi, og harvið fáa meirútreiðslur, sum tey noyðast at avskriva.

Undantøk í MVG-skipanini og ætlaðu broytingarnar

Frá fyrsta degi tá MVG-skipanin var til viðgerðar hevur Arbeidsgevarafelagið ávara móti undantøkum og tala fyri einari einfaldari og reinari avgjaldsskipan.

Politiski myndugleikin valdi tó at gera nøkur frávik í skipanini, og hesi eru síðani vordin alt fleiri. At avtaka undantøk, sum eru gjørd, er nógv truplari enn um skipanin var eins fyri øll frá byrjan. Roknast kann við, at allar vinnugreinir sum hava fingið serskipanir, eru í móti at hesar verða avtiknar. Og hetta er skilja vit væl.

Vit vilja her bert viðgera tað broyting, sum ætlanin er at fremja nú (MVG undantakið fyri lönir í samband við bygging og umvæling av egnum bústaði), og mæla til at aðrar broytingar í MVG lógini verða sendar til hoyringar tá man ítøkiliga ætlar at fremja hesar.

Tá ið lógaruppskotið um at undantakið lönir til bygging og umvæling av egnum bústaði fyri MVG varð til viðgerðar, vóru bæði Arbeidsgevarafelagið og Handverksmeistarafelsgðið ímóti hesum. Víst var á, at um Løgtingið vil fáa gongd í handverksvinnuna og samstundis lætta um hjá húsarhaldinum, so átti hetta heldur at verið gjørt við eini endurgjaldsskipan. Eisini var víst á, at ætlaða skipanin við MVG undantakið fyri lönir, fór at verða ógjørlig at umsita, og at hon virkar kappingaravlagandi tí munur verður gjørdur á sniðhúsum og húsum sum eru smíðaði av handverkara.

Nú hevur henda skipan virka í fleiri ár, meðan tíðirnar hava verið góðar, og nógv hevur verið bygt og umvælt. Spurningurin er, um tað er rætt at avtaka skipanina, nú tíðirnar eru verri, og byggivinnan merkir afturgongd. Vit vilja ístaðin mæla til at ein endurgjaldsskipan verður sett í verk, eins og vit upprunaliga skutu upp, og at sethúsaeigarin kann søkja um at fáa MVG av lønum endurrindað. Henda skipan kann síðani verða stígvíst avtíkin yvir eitt áramál.

Vinarliga

Føroya Arbeidsgevarafelag

Jan Mortensen

- 1. OKT. 2004

FMR. j. nr. 6410 - 0003 / 2003

44

- 1. OKT. 2004

Fíggjarmálaráðið

**Fíggjarmálaráðið
Traðagøta 39
Postsmoga 2039
165 Argir****Viðmerkingar til endurskoðan av punktgjøldum og MVG-skipanini**

Brúkarasamtakið er grundleggjandi samt í, at avgjaldslóggávan skal gerast so einføld og bílig sum gjørligt at umsita. Tí taka vit undir við, at stremba verður fram ímóti at avtaka øll undantøk í MVG-lógini, og at einans punktgjøld verða nýtt til at ávirka fólksins atburð á økjum sum t.d. rúsdrekka-tubbaks- og góðgætisnýtslu. Tó hava vit nakrar viðmerkingar til uppritið.

MVG-undantak fyri bygging og umvæling av egnum bústaði

Vit mæla frá at avtaka MVG-undantakið fyri bygging og umvæling av egnum bústaði, uttan at onnur tiltøk verða sett í verk samstundis.

Tað er longu í dag ovurhonds dýrt hjá fólki at byggja sær sín egna bústað. Tí halda vit, at tað ber ikki til at gera byggingina enn og dýrari. Tað eru sum oftast ungar familjur, ið byggja sær bústaðin. Inntøkurnar hjá hesum familjum eru oftani heldur lágar, t.d. orsaka av lestri ella læruplássi. Víðari hava hesar familjur størri útreiðslur til børn, og annars nýkeyp av ymiskum slagi. At byggingin av bústaði teirra afturat hesum skal gerast enn dýrari, er bert at veksa um ein longu kendan trupulleika.

Tí er neyðugt, at fyrst verður hugt at t.d. kappingini millum veitarar av tilfari til húsabygging. T.d. kann hyggjast at, hví tað er so trupult hjá nýggjum handlandi at taka kappingina upp við verandi veitarar (timburhandlar, vvs-handlar v.m.). Er tað møguliga gjørdar avtalur millum hesar veitarar og flutningsfeløg um serligan pris fyri flutning, sum nýggir veitarar ikki fáa lut í, e.a.

Tað er eisini alneyðugt frá politiskari síðu at skapa grundarlag fyri ørvísi íbúðar møguleikum. Í dag ber næstan bara til at byggja sær síni egna hús, ella at leiga fyri okurspris. Fyri mong ber hetta ikki til, meðan tað fyri enn fleiri er ein sera stór byrða.

MVG-undantak fyri bókur, bløð og blaðprenting

Vit mæla frá at avtaka MVG-undantak fyri bókur, bløð og blaðprenting.

Bókur og bløð bera longu orð fyri at vera í dýrara lagi. Tí er ikki ráðiligt at prísurin hækkar enn meira.

Verður grundarlagi tikið undan virkseminum hjá bløðunum, er tað einki minni enn ein vanlukka fyri landið. Uttan bløð ber ikki til at fáa eitt væl virkandi fólkastýri.

Viðvíkjandi bókum, er støðan rættuliga lík. Um bókmentirnar gerast færri, kemur føroyskt mál í vanda. Og mál okkara á skrift er hornasteinurin í øllum fólksligum samskipti í dag.

Tað er sostætt neyðugt at finna aðrar møguleikar, t.d. mentunarligan stuðul, um MVG-undantakið skal takast av. Men hesum alternativu møguleikum má vera fingið greiðið á fyrst og fremst.

Goymd avgjöld

Á síðu 4 í uppritinum er felt niður tey øki, sum verða roknaði sum avgjaldsøki. Tó meina vit, at hesin listi ikki er fullfiggjaður.

Nakrar almennar fyrirkur, sum t.d. Tjaldurs Apotek og Rúsdrekkasøla Landsins hava einkarrætt á sínum øki. Prísurin á vøruni verður ásettur eftir ikki vinnuligum viðurskiftum. Tí má hetta verða at roknað sum eitt avgjald, sum verður álagt borgaranum fyri vøruna.

Brúkarasamtakið mótmælir, at goymd avgjöld verða kravd inn á henda hátt.

Motorsúklur

Tit mæla til at fasthalda høga skrásetingargjaldi á motorsúklum, tí tit vilja fyribyrja, at ungir dreingir fáa hendur á ov stórum motorsúklum. Hetta er í andsøgn við tykkara egna ynski um einans at brúka punktgjöld til at ávirka fólksins atburð.

Umhvørvisgjald á smyrjoliu o.ø.

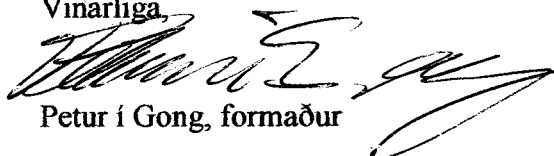
Fyri at stimbra hugin hjá serliga vinnuni at lata brúktu smyrjuolju inn aftur, átti at verði umhugsa ikki einans at áleggja avgjald, men eisini pant. Hetta hevði ført til, at nógv meira olja hevði verði latin inn. Men fyri at fáa eina slíka skipan at virka, mugu eisini fleiri móttøkustøðir til.

Tað er eisini vert at umhugsa umhvørvisgjöld á øðrum økjum.

Punktgjald sum heilsufremjandi amboð

Viðvíkjandi punktgjöldunum á matvørum mælir Brúkarasamtakið til, at miðvísar kanningar og heildarætlanir verða gjørda áðrenn støða verður tikin til, hvussu punktgjöld kunnu setast í verk saman við øðrum tiltøkum, við tí endamáli, at fyribyrja t.d. sukursjúku og øðrum vælferðarsjúkum. Brúkarasamtakið setur sostætt spurning við, um verandi punktgjöld rækka tí endamáli, ið tey eru sett at rækja.

Vinarliga,

Petur í Gong, formaður

- 1. OKT. 2004

FMR. j. nr. 6410-0003/2003

45

Komið

- 4. OKT. 2004

Fíggjarmálaráðið
Traðargøta 39
160 Argir

Fíggjarmálaráðið

30. september 2004

Viðmerkingar til uppritið: Endurskoðan av punktgjældum og MVG-skipanini!

- **Meirvirðisgjald á bókum og tíðarrit:** Munur er innihaldsliga á bókum og tíðarritum annars, her verður sipað til skaldsøgur, uttan á nakran hátt at niðurgera hesar, og sokallaðan fakligan lesna. Seinna dømi hevur stóran týðning fyri fakligu menningina hjá m.a. limunum í okkara felag, tað veri seg bæði fyri lesandi og útbúnir sjúkraræktarfrøðingar annars.
Geografiskt liggur Føroyar avbyrgt og limir okkara hava fíggjarliga avmarkaðar møguleikar at luttaka í skeiðvirksemi uttanlanda, innan heilsu-fakliga øki. Fyri limirnar í FFS, eins og ivaleyst onnur, hevur fakligi lesnaðurin alstóran mennandi týðning fyri fakbólkin og at lesnaðurin verður so ódýrur sum gjørligt.
At limir okkara eru fakliga væl fyri, kemur føroyska samfelagnum tilgóðar,
- **Meirvirðisgjald á reseptskyldugan heilivág:** Í flestu førum er resept-heilivágur lívsneyðugur, og tí kann sigast at brúkarin av reseptheilivági kemur í eina veika støðu, tað veri seg í eina stutta tíð, ella fyri alt lívsskeiðið.
At resept-heilivágurin fær ein sokallaðan óbeinleiðis stuðul, via núverandi mvg-lóggávuna, við tað at sjúkrakassarnir og Almannastovan skulu rinda henda partin, er meiri ein umsit-ingarligur spurningur, frá okkara sjónarmiðið er tað umráðandi, og má tryggjast, at brúkarin á ongan hátt kemur at merkja nakra fíggjarliga tyngd av mvg -broytingum. Spurningurin er tó, hvussu verður um uppskotið hjá almanna- og heilsumálaráðharranum, um at sjúkrakassarnir skulu avtakast og ístaðin koma beinleiðis undir vanliga skattin? Vónandi fær hetta ikki nakrar negativar avleiðingar fyri brúkarin?
- **Avgjald á bilar:** Í uppritinum er uppskotið framyvir at rokna bil-avgjald eftir hvussu nógv brennievni bilurin nýtir, ella hvussu umhvørvisvinarligur bilurin er. Verður hetta framt í verki, verður stórir mismunur framdur, millum landsins íbúgv. Tað eru tey, ið hava bil, tí tey hava ráð til tess, men ikki hava hann, bilin, absalut fyri neyðini og verður hetta tí eitt luksusfar. Tey menniskju, ið búgva m.a. í útjaðarinum og koyra til miðstaðarøkini, har flestu arbeiðsplássini eru, koma at gjalda stóran meirkostnað fyri at búgva á bygd, tí hesi koma at koyra fleiri kilometrar og harvið brenna meiri bensin/ dieselolju.
Bilurin er tó, hjá flest øllum øllum føroyingum ídag, eitt alneyðugt flutningsfar, serliga har óregluligt ferðasamband er.
Týðningarmikið er at eingin verður "straffaður" við meirkostnað, tí einum tørvar flutningsfar at koma til arbeiðis.

Vónandi verða hesar viðmerkingar tiknar til eftirtektar.

Vinarliga

Jana H. Dalsgaard, forkvinna

- 4. OKT. 2004

FMR. j. nr. 6410-0003 / 2003

Felagið Føroyskir Sjúkraræktarfrøðingar
Lucas Debesargøta 14
Postboks 1285
FO - 110 Tórshavn

Telefon: (298) 311309
Fax: (298) 316272
E-mail: sff@sff.fo
www.sff.fo

46

Komið

- 4. OKT. 2004

Fíggjarmálaráðið

Fíggjarmálaráðið
Att: Mortan Simonsen, ráðgeva
Postsmoga 2039
160 Argir

Tórshavn 01.10.04

Viðmerkingar til upprit um endurskoðan av punktgjældum og MVG-skipani til ummælis

Á aðalfundi hjá LISA, sum var tann 28. September, varð einmælt samtykt, at harðliga mótmæla, at meirvirðisgjald verður lagt á bøkur.

Vit minna á at listamarknaðurin er ein lítil marknaður, og at eitt meirvirðisgjald “ávirkar atburðin hjá vinnulívi og brúkarum,” (bls. 31. stk. 4.3) sum tað stendur, at eitt meirvirðisgjald *ikki* eigur at gera.

Listamarknaðurin í Føroyum er í lýtuni í einari positivari menning, eisini frá politiskari síðu, hetta sæst aftur á, at Vinnumálaráðið hevur sett ein bólk, sum skal kanna møguleikarnar hjá rútmiskum tónleiki at menna seg uttanlands.

Í Danmark hava filantropar sum Jógvan Isaksen stovnað eitt forlag, sum gevur út føroyskar bøkur á donskum.

Tjóðpallurin stendur til at virka um ikki alt ov langa tíð. Vit meina at tað er burturvið, at seta MVG-gjald á atgongumerkið, sum skal gjaldast aftur av peningi, sum verður latin sum stuðul frá landinum.

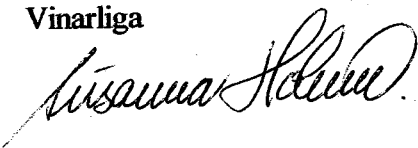
Eisini halda vit at, onnur undantøk eiga at verða í meirvirðisgjaldslógini, um hon ikki skal “ávirka atburðin hjá vinnulívi og brúkarum”:

- Vit meina, at tað er burtur úr vón og viti, at Norðurlandahúsið skal fáa 891. 000 kr. í stuðuli av figgjarlógini fyri so at gjalda 800.000 kr. aftur í meirvirðisgjaldi av millum annað atgongumerkjum.
- Vit meina at fløgur, ljóðbond og sjónbond eiga at verða frítikin meirvirðisgjald. Í 1995 – 1996, tá ið punktgjaldið á 35 % varð tikið av, vórðu tvífalt so nógvar fløgur seldar.
- Downloading av útlenskum tónleikatilfari og brenning av føroyskum flögum, eru ikki MVG-skrásett. Tann fysiska fløgusølan lifur undir hesum og er minkað ein triðing.
- Prenting av bókum eigur at verða frítikin meirvirðisgjald. Vit peika aftur á tann avmarkaða marknaðin.
- Bøkur eiga framhaldandi at verða frítiknar meirvirðisgjald. Vit minna á at bókamarknaðurin er ein lítil marknaður, og at eitt meirvirðisgjald “ávirkar atburðin hjá vinnulívi og brúkarum,” sum tað stendur, at eitt meirvirðisgjald *ikki* eigur at gera.
- Verður meirvirðisgjald lagt á bøkur, versnar lesihugurin hjá fólki – serliga ungdómi og hetta kann fáa lemjandi fylgjur.

- Øll onnur lond, bæði í Evropu og í Norðurlondum, síggja burtur frá meirvirðisgjaldinum á bókum, tí, at tað oyðileggur lesihugin.
- Vit mæla eisini til, at bókum, sum ikki hava tekst, verða frítiknar meirvirðisgjald. Tað eru nógvir mátar at lesa uppá. Ein er at lesa kort – Atlas, kalendarar, Minn – meg – á – bókum, ljóðbókum, nótabókum, o.a.
- Um meirvirðisgjald verður sett á skúlabókum, skal peningur finnast til at gjalda meirvirðisgjald av bókum til skúlaverkið. Hetta er ein meirkostnaður, sum er kostnaðarmiklari enn inntøkurnar frá meirvirðisgjaldinum.
- Atgongumerki til tiltøk av listarligum slagi, eiga at verða frítikin meirvirðisgjald. Her er talan um atgongumerki til listaframsýningar, tónleikatiltøk, sjónleik, upplestur og nógv annað. (sí punktið um Norðurlandahúsið)

Vit halda, at alt listarligt virksemi eigur at verða frítikið fyri meirvirðisgjald. Hetta tí at listalívið í Føroyum er í einari støðugari menning. Henda menning er ikki komin av sær sjálvari. Tað hevur verið og er ein politiskur vilji fyri, at framhaldandi menna alt listarligt virksemið. Eisini kunnu vit takka tí sjálvbodna arbeiðinum millum annað á privata bókaforlagsmarknaðinum, sum fer fram bæði her á landi og aðrastaðnis. Varð alt listarligt virksemi frítikið MVG-gjaldið, høvdu vit sæð eina menning, sum allir føroyingar kundu notið gott av. Inntøkur av list, síggjast ikki beinanvegin. Tær síggjast millum annað aftur í ferðavinnuni, í ymisku skálunum, almennum og privatum stovnum og skeinkistøðum. List er og verður altíð ein av grundarsteininum fyri okkara samleika – ein spegil av samtíðini.

Vinarliga

Súsanna Holm
skrivari

- 4. OKT. 2004

FMR. j. nr. 6410-0003 | 2003 / 47

Komið

07 OKT. 2004

Fíggjarmálaráðið
Traðagøta 39
165 Argir

Fíggjarmálaráðið

Tórshavn, hin 1. oktober 2004

Viðv. Tykkara j.nr. 6410-0003/2003/10: endurskoðan av punktgjøldum og MVG-skipanini.

Vísandi til skriv tykkara dagfest 09.09.2004 skulu vit boða frá, at vit hava kannað tilfarið, sum tit sendu okkum og vit hava niðanfyri gjørt viðmerkingar til tilmæli tykkara.

Alment um skatt og gjøld, sum áløgd verða vanliga løntakaranum.

Vit kunnu staðfesta, at samlaðu almennu gjøldini (skattur, tollur, punktgjøld og mvg), sum ta almenna nú krevur frá vanliga løntakaranum, eru so stór at hetta ger tað trupult hjá einari vanligari familju við lág- ella miðalinntøku at fáa endarnar at rækka.

Vit kunnu staðfesta, at av hvørjari vunnari krónu, so krevur landskassin uml. 60 – 70 %, iroknað t.d. skatt og mvg-gjøld, og tað halda vit vera alt ov nógv.

Vit eru ikki samd við viðmerkingunum í uppritinum til Fíggjarmálaráðið, og vit skilja ikki hvat ætlanin er, tá nevnt verður á bls. 3, at arbeiðssetningurin er at gjøldini skulu endurskoðast "*so tey verða meira brúkara- og vinnuvinarlig*".

Einki ítøkjuligt verður nevnt, um hvat liggur í nevnda setningi, men vit kunnu staðfesta, at ætlanin hevur als ikki verið at hava atlit til teir persónar í samfelag okkara, sum dagliga stríðast fyri at forvinna nokk til at uppihalda familju sínari, hóast vit meta tað átti at verið tann mest týðandi parturin av møguligum broytingum, at skipa soleiðis fyri, at hesum familjum varð veittur ein fíggjarligur lætti.

Hetta er serliga galdandi, tá tey vælbjargaðu í samfelag okkara fara at fáa størsta fyrimunin av ætlaða skattalættanum hjá verandi samgongu, meðan tey við lág- og miðalinntøkum fara at fáa munandi minni burtúrur hesum skattalætta.

Støða okkara er, at mvg-gjøld ikki eiga at vera áløgd dagligum matvørum, sum vit øll hava brúk fyri, tí ein slík skipan rakar fyrst og fremst tey sum frammanundan hava trong fíggjarlig kor.

Tað er fyri okkum greitt, at veruliga endamálið við tilmælinum er at fáa fleiri krónur í landskassan, og vit meta tað sum eina undanfærslu, tá nevnt verður á bls. 4 og 31 í tilmælinum, at "*Umsitingarliga er lættast fyri allar partar við sama avgjaldssatsi fyri allar vørur og tænastrur...*". Hvussu ber tað til, at tey sum hava gjørt hetta tilmæli samstundis mæla til enn fleiri undantøk í lógini um punktgjøld ?? Gera somu atlit til umsitingina av skipanini seg ikki galdandi her ??

Vit halda tað eisini vera óheppið, at einki verður nevnt í tilfarinum, sum vit hava fingið, um hvørjir persónarnir eru, sum hava gjørt tilmælið, sum nú er sent út til hoyringar. Heitt verður á ráðið um at senda okkum upplýsingar, um hvørjir persónar hava orðað hetta tilmæli.

07. OKT. 2004

FMR. j. nr. 6410-0003/2003

48

Ítækjulichu tilmæli tykkara.

Tá mælt verður til at mvg-gjald skal gjaldast av **arbeiðsløn** í sambandi við bygging og umvæling av egnum sethúsum, so vilja vit mótmæla nevnda uppskoti.

Tað er eftir okkara meting sera lítið umhugsað at mæla til nevndu broyting, tí hetta fer at fáa sera álvarsligar fylgjur fyri okkara ungdóm, sum skal seta búgv, og tað er fyri okkum óskiljandi, at tey sum hava orðað nevnda uppskot als ikki tykist at hava hugsað um hesar avleiðingar.

Vit skulu hava í huga, at arbeíðslønin í sambandi við bygging av einum sethúsum vanliga liggur uml. kr. 400.000,00 til 600.000,00 og ætlaða lógarbroytingin vil tí før við sær ein meirkostnað, sum fer at liggja millum kr. 100.000,00 og 150.000,00.

Tá tilmælið á bls. 5 ber saman nevndu øktu útreiðslur við sparingar í sambandi við keyp av hvítvørum, sum eftir tilmælinum ikki longur skulu verða álagdar mvg-gjald, so er tað átaluvært, at einki verður nevnt um, at útreiðslurnar til vanligar hvítvørur eru rættuliga nógv lægri enn útreiðslurnar til arbeíðsløn, og at talan tí samanumtikið verður um eina munandi útreiðsluøking.

Hendan útreiðsluøking fer í stór mun at raka tey sum frammanundan eru ringast fyri figgjarglaga, tí ein tilíking hevur ikki somu ávirkan á eina familju, sum hevur kr. 700.000,00 – 800.000,00 í ársinntøku, sum á eina familju, sum bert forvinnur kr. 200.000,00 - 300.000,00 um árið.

Enn meira asosíalt verður tilmælið, tá vit kunnu staðfesta, at familjan við hægri inntøkuni harumframt fer at fáa størri fyrímun av ætlaða skattalætlanum.

Somu viðmerkingar hava vit til uppskotið, um at áleggja mvg-gjald á **heilivág**.

Aftur her verður tað tey, sum frammanundan eru ringast fyri, sum fara at merkja sviðan av hesari útreiðsluøking. Enn meira ívasom er ætlaða broytingin, tá talan eisini í nógvum førum er um fólk, sum eisini dragast við heilsutrupulleikar.

Vit taka sum heild undir við, at **umhvørvisgjald** (grønt avgjald) verða lögð á dálkandi virkseml, men hetta eigur ikki at raka tilvildarlígar persónar, sum t.d. arbeíðsfólk, sum ikki hava atgongd til kollektíva ferðslu og sum tí eru noydd at koyra í egnum bíli til og frá arbeíði. Um broytingarnar verða gjørdar í **skrásetingargjöldum og vegskatti**, so er alneyðugt at ein skipan verður sett í gildi, sum gevur persónum, har bílurin er alneyðugur, møguleika at fáa endurgoldið part av útreiðslum teirra.

Viðvíkjandi **brennioljuavgjaldunum**, so skulu vit gera vart við, at tær fyrítreytir, sum vórðu í 80-árunum als ikki eru tilstaðar í dag, og tí vilja vit staðiliga til at nevndu avgjöld verða strikaði

Um Landsstýrið ikki vil leggja uppskot fram um avtøku av avgjaldinum á brenniolju, so er hetta enn eitt tekin um, at ætlan landsstýrisins er í fyrstu at løgu at varðveita samlaða skatta- og avgjaldstýsið, hóast fyrítreytirnar í dag eru heilt øðrvísi enn tá reglurnar um slík gjöld vórðu sett í gildi.

Viðvíkjandi ferðaavgjaldinum, so verður á bls. 17 nevnt, at endamálið við at áleggja hesi gjöld upprunaliga var “.. *at minka um hugin til uttanlandsferðing feroyinga, minka um peningin teir høvdu til taks at nýta í útlandinum.*”.

Hetta meta vit sum formyndari av ringasta slag, tí fyri okkum er tað ein sjálffylgja, at ta almenna ikki eigur at leggja seg út í hvussu borgarar landsins ynskja at brúka pening sín, og aftur her eru tað tey sum frammanundan hava lægstu inntøkurnar, sum verða rakt harðast, tí her telur hvør króna.

Endaligar viðmerkingar.

Samanumtikið, so meta vit at tann partur av ætlaðu broytingunum, sum fer at økja útreiðslurnar hjá vanligu løntakaranum ikki eiga at verða framdar.

Sum nevnt frammanfyri, so er tað fyri okkum greitt, at talan í veruleikanum er um ein dulda roynd at økja um inntøkur landskassans, og harvið ein øking av samlaða skatta- og avgjaldstrýstinum í samfelag okkara, og tað vilja vit staðiliga mótmæla.

Vit vænta heldur ikki at teir partar av samgonguni, sum siga seg vilja verja áhugamálini hjá vanligu løntakaranum, fara at taka undir við slíkum lógarbroytingum, sum fer at økja um útreiðslurnar hjá vanligu feroyinginum.

Hinvegin, so meta vit tað vera átaluvært, at tey sum hava orðað hetta tilmælið ikki melda greitt út, bæði um hvørjar avleiðingarnar av ætlaðu broytingum fara at verða og eisini, at veruliga ætlanin er at økja um inntøkur landskassans.

Vinarliga heilsan

Føroya Arbeðarafelag

Havnar Arbeðsmannafelag

07. OKT. 2004

FMR. j. nr. 6410-0003/2003 - 48

Gistingarhús- og Matstovufelag Føroya
Tórsgøta 4
FO-110 TÓRSHAVN

Att.: Uni Danielsen

Tykkara ref.: Okkara ref.: 4420-1112/Heri

Tórshavn 4. oktober 2004

Viðv.: Endurskoðan av MVG-skipanini

Ferðaráð Føroya hevur fingið innlit í uppritið frá Fíggjarmálaráðnum (fyribils útgáva til ummælis) har m.a. verður mælt til, at strika frítøku fyri MVG á gistingum.

Sum kunnugt, er ferðavinnan ein valutaskapandi vinna burturav. Sigast kann, at føroysk ferðavinna er á einum útbyggingarstigi innan menning av ferðatilboðum og tænaðum har roynt verður at fóta sær í sterkari altjóða kapping um tey ferðandi.

Fjarstøða Føroya, ósjónligheitin, vantandi altjóða kunnleikin til landið og kappingin gerð, at vit mugu brúka lutfallsliga størri orku fyri at gera vart við, at vit eru til, og hava nakað at bjóða ferðamanninum.

Úrtøkan hjá føroyskum ferðavinnufyrirøkum er óstøðug og sera tíðaravmarkað har uml. 80% av ársinntøkuni fyri gistingar skal heintast inn í uml. 25% av ferðatíðini (háárstíð). Trupulleikarnir sum gistingarhúsvinnan í lágárstíðini hevur at dragast við eru m.a.

- lág nýtsluprocentir
- lítlar og ongar gistingarinntøkur
- vánalig kapacitetsútnyttan
- og harvið vánaligt gjaldføri

Sum heild kann sigast um búskapin í ferðavinnuni, at stutta ferðavinnutíðin gerð, at inntøkuvæksturin og harvið avlopið í vinnuni er avmarkað. Hettar hevur so aftur við sær, at lítlar og ongar nýløgur vera framdar. Sórar íløgur eru tó gjørdar í flutningskervini seinastu árin og eru partar av hesari vinnu tí tyngd av stórari skuld.

6410.0003/2003⁴⁹

Orsaka av vantandi lönsemi í gistingarhúsvinnuni er onki gistingarhús bygt í Føroyum seinastu 20 árin. Uttan lönsemi í ferðavinnuni er vandi fyri ov nógvum viðlíkahaldskendum virksemini, har vit vegna vantandi orku eru passivir á nýggjum marknaðum, og lata vaksandi marknaðarpartin til kappingarneytarnir.

Føroysk ferðavinna arbeiðir við at menna og betra um ferðatilboðini, at útnyttað verðandi marknaðir betri, at finna nýggjar marknaðir og leggja seg eftir, at fremja hóskandi kombinatióinir av marknaði og ferðatilboðum.

Tá sagt verður í omanfyri nevnda uppriti (s. 41), at um MVG-undantakið fyri gistingar ikki var við í meirvirðisgjaldslógini so høvdu útlendsk ferðafólk givið størri inntøkur til landskassan, so vilja vit hervið vísa á kanninginina frá Háskóla Islands frá februar 2004 har víst verður á hvussu stóra ávirkan ferðavinnan sum vinnugrein hevur á samfelagsbúskapin við sínum beinleiðis, óbeinleiðis og avleidda virksemini.

Við atliti til arbeiði okkara at menna Føroyar sum ferðamannaland, kunna um og marknaðarføra Føroyar sum ferðamál í støðugt harðari kapping við onnur eksotisk ferðamál, metir Ferðaráð Føroya *ikki*, at tíðin er búgvin til at minka um ella at avtaka MVG-frítøkuna fyri gistingar.

Blíðar heilsur,
Ferðaráð Føroya

Heri Niclasen
Stjóri

Hjálagt: Avrit av kanninginini hjá Háskóla Islands um árin av ferðafólki á íslenska búskapin.

Gistingarhús- og Matstovufelag Føroya

Boks 3225, FO-110 Tórshavn, Tlf. +298 340040, Fax. +298 340031

Borið bræv
Fíggjarmálaráðið
Traðagøta 39
FO-165 Argir

4. okt. 2004

Viðv. Upprit frá FMR um at strika frítøku av MVG.

Vísandi til omanfyri nevnda upprit, sum er sent okkum til ummælis, vilja vit við hesum gera fylgjandi viðmerkingar.

Eftir okkara bestu sannføring er gistingarhúsvinnan at sammeta við einhvønn annan útflutning, og skal tískil eins og annar útflutningur frítakast fyri MVG. Tey allarflestu sum nýta gistingarmøguleikarnar eru útlendingar, sum leggja nógv fremmant gjaldoyra eftir seg og eru sostatt við at betra um handils- og gjaldsjavnan. Okkara kappingarneytar eru ferðamøguleikarnir útlandið hefur at bjóða. Útboði av ferðum til onnur støð í heiminum er sera stórt, og tá skal ferðafólki sammeta prísir til Føroyar við prísir til onnur ferðamál. Av tí at føroyski ferðamarknaðurin er lítil, er trupult at fáa sett saman charterferðir, sum kunnu kappast við ferðir til onnur støð.

Við útflutning er vanligt at vørur verða útfluttar til keyparar uttanlands. Í ferðavinnuni skal keyparin flytast og njóta vørna her á staðnum.

Tann tíðin fólk ferðast hendavegin, sum vit nevna háarstíð, avmarkar seg til hálvan maj, juni, juli og august. Henda tíðin gevur eitt gott íkast til raksturin restina av árinum, og er í fleiri førum við til at gera tað møguligt at halda opið alt árið.

Tað hevur seinni árin verið gjørt eitt ávíst átak at fáa føroyingar at ferðast í egnum landi. Hetta átak er eisini við til at betra um gjaldsjavnan, tá tað er betri at peningurin verður nýttur í landinum enn uttanlands.

Vit eru fullvís í at um tað verður veruleiki, at MVG verður lagt á gistingarnar, fer tað at minka um gistingarnar á gistingarhúsunum kring landið. Fara færri fólk at gera nýtslu av gistingarmøguleikunum, fer hetta at ganga útyvir alt virksemið sum hevur við ferðavinnuna at gera m.a. flutningsfeløgini, bussfeløg, útferðir, matstovur, handlar, ferðaleiðarar og mong onnur. Hetta fer eisini at gera móguleikarnar tyngri at gera fólk varug við ferðamøguleikarnar í Føroyum, og harvið minni ferðavinna.

Henda vinnan er sera arbeiðsskapandi. Vit meta tað vera uml. 300 fólk í starvi í vinnuni. Ein minking í gistingunum viðførir færri arbeiðspláss.

Fíggjarliga koyrir gistingarhúsvinnan sera tungt. Tað kann staðfestast, at seinasta gistingarhús sum bleiv bygt í Føroyum er Hotel Føroyar sum bleiv bygt í 1983. Núverðandi eigarin er triði eigarin eftir fleiri saneringar og tvingsilsølur. Fyri góðum mána síðan hoyrdist at sjómanheimið í Runavík ikki tók móti gestum meiri, tí tað fíggjarliga ikki var forsvarligt. Vit eru rættiliga vís í at tað verða fleiri sum geva somu boð um MVG verður álagt gistingarnar.

Tað verður ein fíggjarlig vanlukka fyri gistingarhúsini og ferðavinnuna í síni heild, um omanfyrinevnda uppskot verður sett íverk, somuleiðis verður hetta ein forðing fyri nýskapan og framburði innan hesa vinnu, sum avgjørt er við til og kann økja um tað avkast tað leggur eftir seg í samfelagnum.

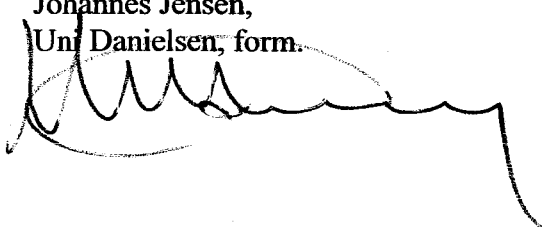
Vit hava heitt á Ferðaráð Føroya, um at gera viðmerkingar til omanfyrinevnda upprit. Hesar viðmerkingar senda vit hjálagt.

Á fundinum 11. okt. við landsstýrismannin vilja vit siga meiri gjølla frá okkara sjónarmiðum.

Vinarligar heilsanir

Nevndin í Gistingarhús- og matstovufelag Føroya

Ann Petersen,
Johan Restorff,
Johannes Jensen,
Unn Danielsen, form.

A large, stylized handwritten signature in black ink, likely belonging to Unn Danielsen, the chairperson mentioned in the text above. The signature is fluid and covers a significant portion of the lower left area of the page.

6. Búskaparlig árin av vøkstri í ferðavinnu

Í hesum kapitli er ætlanin at viðgera búskaparlig árin, sum ferðafólk hava á samfelagið, og eisini møgulig búskaparlig árin, sum ein vøkstur í ferðavinnuni fer at hava. Tá ið hugt verður at talinum á arbeiðsplássum innan ferðavinnu, eigur at vera havt í huga, at árin frá ferðafólki merkjast langtuttan fyri sjálva vinnugreinina, eins og víst hevur verið á frammanfyri.

6.1 Beinleiðis, óbeinleiðis og avleidd árin

Eyðsæð er, at mong hava beinleiðis inntøkur av at arbeiða innan ferðavinnu. Árinini eru kortini fleiri enn so. Vanliga verður talað um beinleiðis, óbeinleiðis og avleidd árin. Neyðugt er at lýsa hesi hugtøk betur.

- 1) **Beinleiðis árin** eru tey búskaparligu árin, ið standast av virksemini, sum hevur beinleiðis samband við ferðavinnuna. Her verður hugsað um beinleiðis búskaparliga árin ið á fyrirkur, sum virka innan ferðavinnu. Tørvur er tí á at kortleggja ferðavinnuna til tess at gera greitt, hvat skal telja við sum beinleiðis árin av henni á samfelagsbúskapin.
- 2) **Óbeinleiðis árin** er virksemini, sum verður tiluttan fyri ferðavinnuna orsakað av virksemini innan ferðavinnu. Dømi um hetta er m.a. vørur, sum nýttar verða í ferðavinnuni, men sum skapa inntøkur í fyrirkuruttan fyri hana. Hesar fyrirkur nýta eisini vørur frá øðrum fyrirkur, og soleiðis gongur samfelagsbúskaparliga ringrásin. Mangar ymsar fyrirkur hava beinleiðis ella óbeinleiðis samband við virksemini innan ferðavinnu, men tað kann vera ringt at fáa eyga á hesi sambond. Skal tað bera til, mugu viðskiftini millum fyrirkur kortleggjast á einhvønn hátt. Til slíka kortlegging krevst nágreiniligt spurnarblað, sum allar fyrirkur í ferðavinnuni mugu svara. Tó at tað ber til, hevði tað verðið sera dýrt, og ikki er vist, at allar fyrirkur høvdu viljað svarað øllum spurningum, tí upplýsingarnar snúgva seg um sjálvt grundarlag fyrirkunnar, og tað kundi skatt kappingarstøðuna at latið slíkar upplýsingar av hondum. Annar háttur at lýsa hesi viðurskifti er at líta at innkeyps- og sölutølunum og nýta tey sum grundarlag fyri at meta um óbeinleiðis árin.
- 3) **Avleidd árin.** Avleidd árin eru árin, sum verða til orsakað av beinleiðis og óbeinleiðis árinum. Lættast er at hugsa sær hesi árin soleiðis, at tá ið eftirspurningurin veksur eftir einari vøru ella tænastu, gerst neyðugt at vaksa framleiðsluna av vøruni ella tænastuni. Vaksandi framleiðsla krevur meiri arbeiðsmegi, og tískil vaksa inntøkurnar hjá húsarhøldum. Hesin inntøkuvøkstur hjá húsarhøldum økir nýtshu teirra, eftirspurningurin veksur og harvið framleiðslan hjá fyrirkunum.

Beinleiðis árin hava eyðvitað mestan týdning, og tí skulu tey kannast nærri.

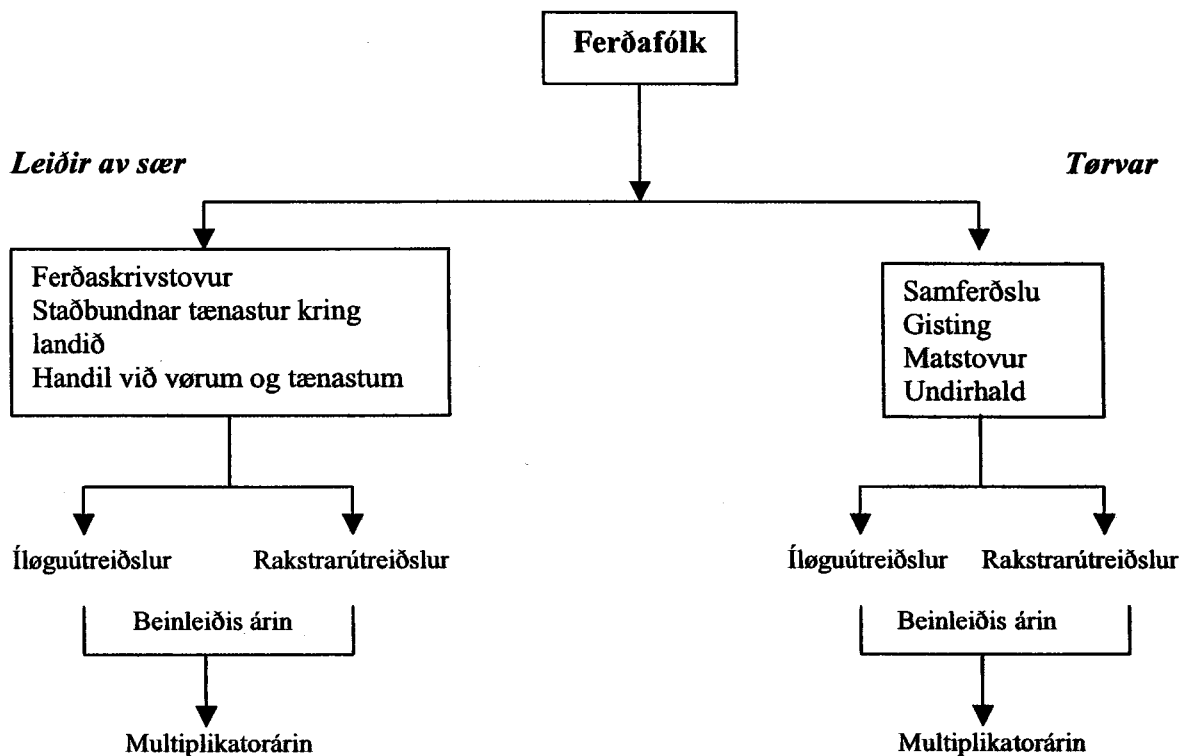
6.2 6.2 Beinleiðis árin av ferðafólki

Dømi um búskaparlig árin av ferðafólki er virksemini, sum verður til fyri at nøkta tørvin hjá ferðafólki, og tann skattur sum ríkið fær av hesi virksemini. Hesi árin kunnu skiftast sundur í tveir flokkar:

- Rakstur av fyrirkurum sum ferðafólk hava tørv á (eins og borgarar landsins).
- Rakstur av fyrirkurum sum ferðavinnan leiðir av sær.

Henda virksemi sýnir beinleiðis árin, sum ferðafólk hava. Harumframt eru onnur árin, t.e. óbeinleiðis og avleidd árin, sum sýna, at heildarárinini eru meiri enn bara beinleiðis árinini. Óbeinleiðis og avleidd árin eru eins verulig og beinleiðis árin. Tey síggjast aftur um alt samfelagið og kunnu vera eins stór ella størri enn beinleiðis árin, men tað veldst um, hvussu útgjöld frá ferðafólki koma inn í samfelagsbúskaparligu ringrásina. Búskaparlig virksemi kann málást á ymsan hátt í mun til beinleiðis, óbeinleiðis og avleidd árin. Best er at meta um beinleiðis árin við at líta at:

- • söluiinntøkum ella framleiðslu í fyrirkøsum innan ferðavinnu,
- • lønarútgjaldingum innan ferðavinnu,
- • ársverkum innan ferðavinnu,
- • skatti frá ferðavinnu.

Mynd 6.1 Búskaparlig árin av ferðafólki

Afturat hesum verður hugtakið virðisøking (meirvirði ella framleiðsluvirði) vanligi nýtt í sambandi við áringreiningar. Virðisøkingin sigur okkum nakað um "reina" virðið á búskaparligu virksemini, sum verður funnin við at draga kostnaðin á innkeyptum vørum frá söluiinntøkunum hjá fyrirkøsum. Virðisøking ber í sær gjöld fyri framleiðslutættirnar, fæfingi og arbeiðsmegi. Hugtakið virðisøking verður ofta nýtt, tí tað tá ber til at bera saman við landsframleiðsluna, sum er samanlagda virðisøkingin í øllum samfelagsbúskapinum. Eitt nú söluiinntøkur kunnu ikki berast saman við landsframleiðsluna, tí vandi er fyri at telja tað sama tvær ferðir. Tá verður sölun hjá

einari fyriræði til aðra tald við eina ferð afturat, tá ið vøran verður seld triðja parti. Eins og viðgerðin frammanfyri sýnir, er týðningarmikið at greina búskaparligu árinini eftir uppruna, t.e. beinleiðis árinini av ferðafólki. Hinvegin er neyðugt at gera sær greitt, hvat borið verður saman við í slíkari greining, áður enn til ber at síggja, hvørji árin ferðafólk hava ella hava havt í Íslandi.

Til tess at kunna greina árinini av ávísum fyrbrigdi, má á einhvønn hátt verða mettt um, hvussu umhvørvið (í hesum føri Ísland) hevði sæð út, um fyrbrigdið ikki var. Sjálvsagt ber illa at svara hesum spurningi, og tó at svar verður funnið, er ikki vist, at tað hevur hagfrøðiligt gildi. Í teimum útlendsku kanninum, sum starvsfólk Hagfræðistofnunar hava hugt eftir, verður vanligi ikki farið so langt. Heldur verður bara hugt eftir, hvørja vekt virksemin hevur í samfelagsbúskapinum. Roynt verður ikki at spáa, hvat hevði hent, um vinnugreinin datt niðurfyri, og vinnulívið lagaði seg eftir nýggju støðuni.

Á ymsan hátt er gagnligari at gera grein fyri tí, vit nevna *marginalárin* av vøstri ella afturgongd í ferðavinnuni, heldur enn at líta at heildarárinum av virksemini. Tað er nógv torførari at greina slík marginalárin enn at greina heildarárin. Í teimum rannsóknum, sum hugt hevur verið eftir, er vanligi ikki farið longri enn til at rokna heildarárin og leggja fast, at marginalárin eru tey somu sum meðalárin (soleiðis at 10% vøkstur í ferðavinnuni svarar til 10% vøkstur í meðalárinum, eins og áður er víst á).

Greiningin í frágreiðingini er tiskil avmarkað við sonevndari partsjavnvág (t.e. *partial equilibrium*). Ætlanin er ikki at siga, hvat ið fer at henda, um ferðavinnan dettur niðurfyri, heldur verður roynt at meta týðningin, sum vinnugreinin hevur í samfelagsbúskapinum, sum nú er. Vinnuligu og búskaparligu árinini, sum ávíst eru í hesari frágreiðing, skulu skiljast sum árin, ið hava samband við tilveruna hjá ferðafólki. Multiplikatorar frá innkeyps- og sølugreiningum vera ofta mistulkaðir tann veg, at teir siga, hvussu mikið framleiðsla ella vinna minka, um vinnugreinin ikki var til. Men soleiðis ber ikki til at hugsa, tí um vinnugreinin var ikki til, hevði búskaparskipanin ment seg á annan hátt. Framleiðslutættirnir høvdu verið nýttir øðrvísi. Siga vit, at vinnugreinin verður rikin á sama stigi sum nú, tá siga niðurstøðurnar okkum, hvussu nógv virksemin, ið ferðavinnan skapar, og soleiðis eisini hvørja vekt hon hevur í samfelagsbúskaparligu heildini.

6.3. Multiplikatorar og niðurstøður

Við tølum fyri hvussu nógvan pening útlenskir ferðamenn leggja eftir seg í Íslandi og við vísindaligum háttalag, sum lýst er í fylgiskjali, ber til at gera mátistokk fyri styrkina á árinunum á íslenska búskapin, máld í krónum. Sum fyrr er frágreitt, ber til at samantvinna beinleiðis og óbeinleiðis búskaparligu árinini við multiplikatorum.

Vit nevna beinleiðis árin V_B , óbeinleiðis árinini V_O og avleiddu árinini V_A . Margfaldarin M er tá samanlagda broytingin í óbeinleiðis og avleiddum árinum, tá ið beinleiðis árinini broytast eina krónu. Um vit rokna við, at sambandið teirra millum er linjúlíkning, verður hon tí soleiðis:

$$V_B + V_A + V_O = M \times V_B \quad (3.1)$$

Nú ber til at rokna út ymsar multiplikatorar, sum lýst er í fylgiskjali. Multiplikatorarnir, sum lýstir eru, eru sonevndir framleiðslumultiplikatorar og eru roknaðir fyri hvørja vinnugrein sær, sambært flokking av framleiðslugreinum hjá ISIC við hjálp frá keyps- og söluvørutalvutalvu, sum Hagstofa Íslands gjørdi fyri árið 1997. Myndilin, sum her er nýttur, er tvíbýttur: øðrumegin er talan um

myndil, sum vísir til beinleiðis og óbeinleiðis árin, sonevndan opnan myndil, og hinumegin er talan um myndil, sum vísir til beinleiðis, óbeinleiðis og avleidd árin, t.e. lokaðan myndil í mun til húsarhøld.

6.4 Multiplikatorar og niðurstøður um óbeinleiðis árin

Niðurstøðurnar av myndlinum, sum sýndar eru niðanfyri, vísa sambandið millum beinleiðis og óbeinleiðis árin av øktum eftirspurningi í samfelagsbúskapinum.

Talva 6.1 Framleiðslumultiplikatorar

	Vinnugrein	Multiplikator
1	Landbúnaður og fiskivinna	1,85
2	Ídnaður	1,87
3	Ravmagns-, hita- og vatnveiting	1,74
4	Byggivinna	2,30
5	Handil, matstovu- og gistingarhúsvinna	1,70
6	Samferðsla	2,15
7	Peningastovnar, trygging og tænasta í sambandi við vinnuvirksemi	1,53
8	Tænastuvinna av ymsum slag	2,73

Framleiðslumultiplikatorurin fyri eina vinnugrein vísir, hvussu mikið heildarframleiðslan í samfelagsbúskapinum veksur, um eftirspurningurin eftir framleiðslu vinnunnar veksur eina krónu. Verður hugt at tølunum í hesi talvu sæst, at hvørja ferð eftirspurningurin eftir samferðslu veksur eina krónu, veksur heildarframleiðslan 2,15 krónur.

Við at skifta ferða- og gistingarútreiðslur hjá útlenskum ferðafólki í Íslandi árið 2002 sundur eftir einstøkum vinnugreinum kann hesin eftirspurningurin umroknast til framleiðsluárin. Sundurbýtið í greinar fæst frá gjaldskanningini, sum ferðamálaráðið gjørði, og sum áður er nevnd.

Talva 6.2 Búskaparlig árin av gjøldum frá ferðafólki innanlands, beinleiðis og óbeinleiðis árin
Framleiðsla
(milliardi krónur)

Beinleiðis árin	22,8
Óbeinleiðis og avleidd árin	22,5
<u>Samanlagt</u>	<u>45,3</u>

Útrokningar: Hagfræðistofnun

Hesi tøl vísa, at heildarvirksemin - roknað sum umsetningur – í samfelagsbúskapinum, sum stendst av peninganýtslu ferðamanna, er 45,3 milliardi krónur. Tølini kunnu ikki tulkast sum minkingin í heildarvirksemi, um ferðafólk ongan pening nýttu. Heldur er ætlanin við tølunum at vísa, hvønn týðning, ferðavinnan hevur fyri samfelagsbúskapin, sum nú er. Til tess at geva eina mynd av, hvørja vekt henda stødd hevur í búskapinum, ber til at hyggja at hesum framleiðsluárinum í mun til heildarframleiðsluna ella umsetningin í búskapinum. Hetta svarar til 2,45% av heildarframleiðsluni og umsetninginum fyri 2002. Tá ið hugt verður at framleiðslutølunum, skal verða havt í huga, at her er øll framleiðsla íroknað, t.e. er framleiðslan í øllum vinnugreinum. Tí er vandi fyri at telja sama

virði tvær ferðir, tá ið vøran í einari vinnugrein verður nýtt sum rávøra í aðrari vinnugrein. Tí ber ikki til at bera hesi framleiðslutøl saman við t.d. við bruttotjóðarframleiðsluna, sum er heildarframleiðslan av endaligari vøru. Eisini skulu havast í huga tær strongu fortreytir, sum nevndar eru í fylgiskjali, og sum eru grundarlag undir útrokningunum, um alið í framleiðsluni í fyrirøkum. Uttan hesar fortreytir, bar ikki til at gera slíka greining.

6.5 6.5 Multiplikatorar við niðurstøðum um óbeinleiðis og avleidd árin

Eins og áður er nevnt, ber til at lata multiplikatorarnar vísa beinleiðis, óbeinleiðis og avleidd árin. Ætlanin við tí er at vísa, at árin av eftirspurningi eru ikki bara, at viðskiftini millum fyrirkur økjast, men eisini lönargjaldingar og harvið eisini privata nýtslan. Í talvuni niðanfyrri eru multiplikatorar útroknaðir við grundarlag í myndli, sum er lokaður í mun til húsarhøld.

Talva 6.3 Framleiðslumultiplikatorar – óbeinleiðis og avleidd árin

	Vinnugrein	Multiplikator
1	Landbúnaður og fiskivinna	4,07
2	Ídnaður	3,33
3	Ravmagns-, hita- og vatnveiting	3,06
4	Byggivinna	4,04
5	Handil, matstovu- og gistingarhúsvinna	4,20
6	Samferðsla	4,26
7	Peningastovnar, trygging og tænasta í sambandi við vinnuvirksemi	2,92
8	Tænastuvinna av ymsum slag	4,86

Bera vit saman talvu 6.2 og talvu 6.4 sæst, at multiplikatorarnir eru meiri enn tvífaldaðir, nú avleidd árin eru tikin við.

Við at skifta ferða- og gistingarútreiðslur hjá útlenskum ferðafólki í Íslandi árið 2002 sundur eftir einstøkum vinnugreinum kann hesin eftirspurningurin umroknast til framleiðsluárin, eins og áður hevur verið gjørt.

Talva 6.4 Búskaparlig árin av gjøldum frá ferðafólki innanlands, beinleiðis, óbeinleiðis árin og avleidd árin

	Framleiðsla (milliardi krónur)
Beinleiðis árin	22,8
Óbeinleiðis og avleidd árin	69,4
<u>Samanlagt</u>	<u>92,2</u>
Útrokningar: Hagfræðistofnun	

Hesi tøl vísa, at heildarvirksemin í samfelagsbúskapinum, sum stendst av peningánýtlu ferðamanna, er 92,2 milliardi krónur. Árið er meiri enn tvífaldað, tí at multiplikatorarnir tvífaldaðust í mun til áður, tá ið avleidd árin ikki vóru tald við. Hetta svarar til uml. 5% av heildarframleiðsluni og umsetninginum fyri árið 2002. Áhugavert er at bera hesi tøl saman við talið á ferðafólki. Árið 2002 var ferðafólkatalið 279.600. Beinleiðis árinini av teimum eru 82 túsund

krónur í nýtslu fyri hvørt ferðafólk. Taka vit hinvegin búskaparligu árinini av gjøldum innanlands fyri hvørt ferðafólk í mun til umsetning og framleiðslu, er upphæddin 330.000 kr. fyri hvørt ferðafólk. Í hesum tølum eru inntøkur frá ferðaseðlakostnaði, sum ferðafólk gjalda fyri at koma til Íslands. Her skulu eisini havast í huga tær strongu fortreytir, sum eru grundarlag fyri at skilja hesi búskaparligu árin, og sum greitt er frá í kapitli 6.4.

Virksemin, sum ferðavinnan hevur við sær í Íslandi, er verulig, uttan mun til um hugt verður at beinleiðis, óbeinleiðis ella avleiddum árinum. Um vit bera saman hesi tøl við aðrar uppgerðir, skal sigast, at Thjóðhagstofnun gav út frágreiðing fyri árið 2000, har roynt varð at greina íkast ferðavinnunnar til heildarlandsframleiðsluna árið 1999. Niðurstøðan av hesari frágreiðing bar á tann bógv, at parturin var uml. 4,5 %, t.e. við at skilgreina tær vinnugreinar í tjóðarroknskapinum, sum stóðu fyri veitingum til ferðafólk. Tað ber ikki til til fulnar at bera saman hesa stødd við ta lutfalsstødd, sum roknað er út her frammanfyri, tí inntøkur frá ferðaseðlasølu til útlendsk ferðafólk eru ikki tiknar við; men hinvegin eru árin frá ferðavinnuni á aðrar vinnugreinar rættað. Verða inntøkur frá ferðaseðlasølu til útlendsk ferðafólk tiknar við, verða árin frá útlendskum ferðafólki á sølu og umferð í samfelagsbúkapinum við hesum roknihátti 8,22%. Tá er atlit tikið til útgjöld frá útlendskum ferðafólki í sambandi við flutning higar til lands, peningnýtslu annars - beinleiðis, óbeinleiðis og avleidd árin. Tískil er greitt, nú sølan av ferðaseðlum til og úr Íslandi er roknað við, at ferðavinnan hevur væl størri vekt í samfelagsbúskapinum, enn niðurstøðurnar hjá Thjóðhagstofnun vístu.

Føroya Skipara- og Navigatørfelag, Jekaragøta 10, Boks 248, FO-110
Tórshavn. Tlf. 316973 Fax: 318516 E-mail: fsn@post.olivant.fo

Komið

Fíggjarmálaráðið
Traðagøta 39
Postsmoga 2039
165 Argir

- 5. OKT. 2004

Fíggjarmálaráðið

Tórshavn, tann 4-10-2004
J. nr.: 2004056-2
Viðgjørt: EMA/ÁJ
Tykkara J. nr.:

Viðv. uppriti við endurskoðan av punktgjöldum og MVG-skipanini, tykkara J.Nr. 6410-0003/2003/16

Víst verður til bræv tykkara, dagfest 10. august 2004.

Sagt verður hervið frá, at Føroya Skipara- og Navigatørelag kann ikki taka undir við, at kunngerð nr. 50 frá 17.04.1998 um meirvirðisgjaldsfrítøku fyri sjóklæðir, við tí grundgeving, at kunngerðin er ógjørilig at umsita.

Mælt verður tí til, at reglur verða gjørdar, soleiðis at kunngerðin verður gjørilig at umsita, og orðað soleiðis, at hon verður galdandi fyri ella øll sjófólk t.v.s bæði á fiski- og handilsskipum.

Tað er felagsins fatan, at tað er ikki nakar trupulleiki at gera eina allýsing av, hvørji sjóklæðir koma undir lógina, ella hvørji klæðir ikki koma undir lógina.

Vegna Føroya Skipara- og Navigatørfelag

Ellintur M. Abrahamsen
Ellintur M. Abrahamsen

6410-0003/2003-50

Bileftirlit Føroya
Faroes' Vehicle Inspection

Komið

- 5. OKT. 2004

Tórshavn, tann: 04. oktober 2004

BF. J. nr.: 200400241/2

(at tilskila í svari)

Viðgjørt: JAJ/ADM - 07.02

Tygara skriv: 6410-0003/2003 / 34

Fíggjarmálaráðið
Taðagøta 39
Postsmoga 2039
165 ARGIR

Fíggjarmálaráðið

Viðvíkjandi uppriti um endurskoðan av punktgjøldum og MVG-skipanini til ummælis.

Bileftirlitið hevur lisið uppritið og serliga fest seg við punkt. 7. Skrásetingargjald á bilum o.a., sum er umsitingarøkið stovnsins.

Sum tað gongur fram av uppritinum, yvirtók Bileftirlitið umsitingina av vektgjaldi á akførum í 2001 frá Føroya Gjaldstovu og 1. oktober í ár, yvirtók stovnurin umsitingina av skrásetingargjöldum av akførum frá Toll- & Skattstovu Føroya. Tað er tí avmarkað, hvønn kunnleika stovnurin hevur í skrivandi løtu til sjálva umsitingina av skrásetingargjöldunum. Vit vilja tó gera viðmerkingar til ætlaða umhvørvisvinarliga útrokningarháttin á skrásetingargjöldum.

Ad 7. Skrásetingargjald á bilum o.a.

Uppskotið um eitt umhvørvisgjald á bilum, í staðin fyri eitt skrásetingargjald í tí týðningi, sum vit kenna í dag, er áhugavert og um tað verður rætt ásett, kann tað verða við til, at eggja fólki, til framhaldandi at keypa nýggjar umhvørvisvinarligar bilar.

Allir bilar, ið eru meginfloksgóðkendir í ES, hava uppgivið brennievnisnýtluna í km/l, men hava harumframt eisini uppgivið útlátið av CO₂ (koltvíltu) í gram pr. km. Hetta seinna er útrykk fyri hvussu nógv bilurin dalkar umhvørvi við CO₂ í gram pr. koyrdan kilometur. Jú fleiri kilometrar, ið koyrast kunnu pr. litur brennievni, jú minni verður útlátið av CO₂ í gram pr. koyrdan kilometur og jú færri kilometrar, ið koyrast kunnu pr. litur brennievni, jú størri verður útlátið av CO₂ í gram pr. koyrdan kilometur.

Møguliga kundi verið umhugsað, eisini at latið útlátið av CO₂ í gram pr. koyrdan kilometur, at gingið inn sum ein faktor í útrokningarháttin?

Í sambandi við grønu avgjaldini í Danmark, sum verða útskrivað sum árligir skattir afturat vektgjaldinum, hevur Ferðslustýrið í Danmark, latið gjørt eitt uppbyti í 7 orkubólkar, har A stendur fyri minstu brennievnisnýtslu pr. koyrdan kilometur, meðan G stendur hægstu brennievnisnýtslu pr. koyrdan kilometur. Í hvønn orkubólk, innganga bæði brennievnisnýtsla í kilometur pr. litur og CO₂ útlát í gram pr. kilometur.

Møguliga kundi eisini verið umhugsað, at nýtt hesar orkubólkar í ætlaðu útrokningini av grøna avgjaldinum?

Sambært § 19, í løgtingslóg nr. 175 frá 18. desember 1992 um skrásetingargjald, rindar nýggi eigarin við umskráseting kr. 600 til landskassan. Inntøkan til landskassan fyri umskrásetingargjaldið liggur um 2,5 mió kr. árliga og er helst við í talvu 2.1 á síðu 18 í uppritinum undir Skrásetingargjöldum.

Sum er krevur Bileftirlitið umskrásetingargjaldið inn í sambandi við eigaraskifti á bili. Spurningurin er hvussu og á hvønn hátt, Fíggjarmálaráðið hevur hugsað sær at hetta gjald skal verða kravt inn framyvir?

Ad 7.1 Eykaútgerð

Ein vansi, ið vístur kann verða á, við einum grønum avgjaldi, ið “premierar” bilar við lítlum motori og lágari brennisevnisnýtslu er, at trygdarútgerðin kann verða niðurprioritera í mun til ein bil við størri motori. Tað er ein sannroynd, at bilframleiðarar leggja seg eftir, at útgerða teir bilar, sum hava størri motorar, við enn meiri trygdarútgerð. Hesir bilar brenna meir enn bilar við minni motori og sambært uppskotinum, koma teir at gjalda eitt hægri grønt avgjald, sjálvt um bæði tann passiva og aktiva trygdin í bilinum, er á einum hægri støði enn í minna bilinum. Sostatt kann vandi verða fyri, at tryggari bilar koma at gjalda eitt lutfalsliga hægri grønt avgjald og spurningurin er, um tað var ætlanin?

Ad 7.2 Vinnubilar o.a.

Bileftirlitið tekur fult undir við, at neyðugt er at rudda upp í møguligum blandi millum vinnuligt virksema og privata nýtslu. Eru reglurnar flækjasligar á pappírinum, eru tær ikki minni flækjasligar at umsita og eru ein spíri til afturvendandi konfrontatiónir við borgaran, sum roynir at sleppa við at rinda lægst møguligt skrásetingargjald, sjálvt um hetta kanska ikki er “berættiga”.

Tað er eisini ein sannroynd, at lastbilar og bussar eru óivað tey akfør, ið dálka umhvørvið mest og tá ætlanin er, at avgjaldið framyvir skal vera eitt grønt avgjald, er spurningurin um hetta skal síggjast aftur í ásetingini av grøna avgjaldinum fyri hesar bilar, ið reka vinnuligt virksema?

Ad 7.3 Vegskattur

Tað verður ført fram, at tað er stór umsiting av at krevja vektgjaldið inn. Prosessirnar eru somikið automatiseraðar, at stovnurin bert nýtur eitt hálv ársværk til uppgávuna. Væntandi kann innkrevjingin og bókhaldið automatiserast enn meira, tá krøvini ætlandi verða send út og kravd inn gjøgnum GjaldSkipanina hjá peningastovnunum.

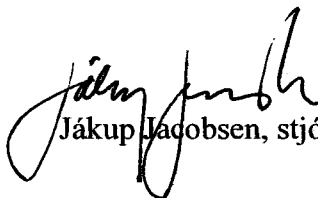
Hinvegin hava vit onki ímóti, at vektgjaldið verður lagt yvir á bensin- og dieselpýsirnar, soleiðis at gjaldið frá at verða eitt vektgjald, verður eitt nýtslugjald í mun til hvussu nógv, bilurin verður nýttur og harvið slítur vegirnar. Hetta fer í fyrsta umfari at spara stovninum eitt hálv ársværk og nakað av útreiðslum til EDV og postgjald.

Hinvegin verður sýnsgjaldið, sum er kr. 250 árliga fyri hvønn bil, hvørs heildarvekt er í mesta lagi 3.500 kg og kr. 350 árliga fyri akfør yvir 3.500 kg, í dag kravt inn saman við vektgjaldinum. Fyri stovnin er henda skipan sera ómakaleys og krevur lítla og onga umsiting.

Verður vektgjaldið broytt til eitt nýtslugjald, ið verður lagt á bensin- og dieselpýsirnar, má ein loysn finnast á innkrevjingini av árliga sýnsgjaldinum.

Væntast kann eisini ein ávís móttøða frá fólki í útjaðaranum, ið arbeiða í miðstaðarøkinum og sum nýta bilin sum flutningsamboð millum heim og arbeiðspláss.

Vinarliga

Jákup Jacobsen, stjóri

- 5. OKT. 2004

FMR. j. nr. 6410-0003 / 2003 / 51

Komið

- 5. OKT. 2004

Føroya Forngrípafelag
Postsmoga 1173
110 Tórshavn

Fíggjarmálaráðið

Hoyvík 4. oktober 2004

Fíggjarmálaráðið
Postsmoga 2039
165 Argir

Viðv. : Endurskoðan av punktgjældum og MVG-skipanini.

Vit hava við brævi dagf. 10. august 2004 móttikið oman fyri nevnda skriv til ummælis.

Felagið tekur sjálvsagt fegið undir við uppskotinum í grein 5.6 seinasta petti og grein 1.6 fyrsta petti og vónar, at uppskotið verður samtykt.

Hetta vil fáa stóran týðning fyri tey antikvarisku varðveitingararbeiðini, ið fara fram ymsa staðni í landinum.

Nevnast kann, at tá vit fluttu Gamla Hospital máttu vit gjalda um kr. 150.000,- í MVG, og er hetta nógur peningur í slíkum høpi, hvar lítið er til frammanundann. Vit søktu um at sleppa undan at gjalda, men tað bar tíverri ikki til.

Nevnast kann eisini, at tá vit arbeiddu í Koltri, var upp á tal, at Ny Carlbergfonden vildi stuðla arbeiðinum við tveimum milliónum. Á fundi í Landsstýrinum um sama mál segði stjórin fyri fondinum Hans Edvard Nørgaard Nielsen, at fondurin als ikki vildi lata studning um 25 % fóru í landskassan, tí í Danmark slapp slíkur stuðul undan avgjaldi. Av øðrum orsøkum fall hesin stuðulin tíverri burtur.

Vit ætla at søkja danskar grunnar um stuðul til Gamla Hospital, og vil tað økja møguleikarnar, um MVG ikki verður kravt, tá tað snýr seg um antikvariskar varðveitingar og endurbyggingar.

Við heilsu

f. Føroya Forngrípafelag

Mortan Winther Poulsen, formaður

- 5. OKT. 2004

FMR. j. nr. 6410-0003 / 2003 / 52

Komið

- 5. OKT. 2004

Fíggjarmálaráðið

Tórshavn, tann 04. oktober 2004

J.Nr.: 200400420 / 3

(at tilskila í svari)

Viðgjørt: AP

Tygara skriv: 6410-0003/2003

Fíggjarmálaráðið
Traðargøta 39
Postsmoga 2039
165 ARGIR POSTSMOGUR

Viðvíkjandi endurskoðan av føroysku avgjaldslógunum

Vinnumálaráðið hevur fingið upprit um endurskoðan av punktgjøldum og MVG-skipanini til ummælis.

Arbeiðssetningurin fyri endurskoðanini var, at "Punktgjøldini og meirvirðisgjaldsskipanin skulu endurskoðast, so tey verða meira brúkara- og vinnuvinarlig". Endamálið við endurskoðanini er ikki at fremja lættar ella at skapa fleiri inntøkur til landskassan, og skulu tilmælini til broytingar í avgjaldslógunum helst vera útreiðsluneutral.

Vinnumálaráðið hevur í fleiri umførum mælt til, at nógva av punktgjøldunum verða avtikin, og snúgvá tey seg í høvuðsheitinum um tey sokallaðu mærglætispunktgjøldini, sum tíðin er farin frá, og verður tí tikið undir við tilmælinum í uppritinum viðvíkjandi avtøku av umrøddu punktgjøldum.

Viðvíkjandi teimum sokallaðu eiturevnis-, umhvørvis- og heilsuskattunum verður mælt til, at umhugsað verður væl, áðrenn teir verða ásettir, og at teir javnan verða endurmettir, so teir ikki gerast ótíðarhóskandi eins og mærglætispunktgjøldini.

Tá tað snýr seg um mvg-undantøkini so vil Vinnumálaráðið mæla frá, at undantøkini einvegis verða strikað, men at neyvari metingar verða gjørdar um, hvussu tiltøkini raka.

Vinaliga

Bjarni Djurholm
Bjarni Djurholm
landsstýrismaður

Arne Poulsen
/Arne Poulsen

- 5. OKT. 2004

FMR. j. nr. 6410-0003 / 2003 / 53

MENTAMÁLARÁÐIÐ

Aðalskrivstovan

Fíggiarmálaráðið
Postrúm 2039
165 Argir

Dagfesting: 04. oktober 2004
Tygara ref.:
Máltal: 21100/040618/2 -/SBE

Mælt verður frá at leggja MVG á bókur, tí hetta viðførir, at allar skúlabøkur sostatt gerast 25 % dýrari.

Mett verður, at tað er skeivt at strika MVG-frítøkuna av bókum, serliga orsakað av at tað verður ein eyka kostnaður hjá næmingunum á vinnu- og miðnámskúlunum, sum sjálvir gjalda bøkurnar, sum nýttar verða í undirvísingini. Bókastuðulin, sum verður latin næmingum undir 18 ár, dekkar sum er ikki bókaútreiðslurnar hjá næmingunum í vinnu- og miðnámskúlunum.

Mentamálaráðið er ikki samt í niðurstøðuni, at tað finst eingin góð grundgeving fyri, at bókur skulu frítakast fyri mvg. Viðmerkjast skal, at í fleiri stórum evropeiskum londum verður stór mentanarpolitisk áherðsla lögð á ikki at tyngja bókaframleiðslu við avgjöldum m.a. sum liður í at styrkja móðurmálið. Hetta verður gjørt antin við differentieraðum mvg ella mvg-frítøku. Mentamálaráðið mælir til at varðveita mvg-frítøkuna av bókum.

Mælt verður eisini frá at leggja mvg á tíðindabløð. Føroysk tíðindabløð fáa ongan almennan stuðul, t.d. útberingarstuðul, soleiðis sum vanligt er í øðrum Norðanlondum. Útlitini fyri at tíðindabløð fara at fáa almennan stuðul eru vánalig, og eiga tey at fáa mvg-frítøku, hóast hetta møguliga er í andsøgn við endamálið við mvg-lógina.

Mentamálaráðið tekur undir við tilráðingini, at sjálvboðið mentanarligt arbeiðið er frítikið fyri mvg. Harafturat mælir Mentamálaráðið tó til, at øll sèla av atgongumerkjum til mentanarlig tiltøk (tónleik, yrkis- so væl sum áhugasjónleik, framsýningar, ítrótt osfr.) eigur at vera mvg-frí.

Viðvíkjandi MvG av "e-keypi", saknar Mentamálaráðið eina lýsing av og støðutakan til avgjöld (mvg) av tí vaksandi handli, ið fer fram um alnótina.

Vinarliga

Mentamálaráðið

Petur Petersen
aðalstjóri

6410-0003/2003/54.

Mentamálaráðið umsitur undirvísingar, granskningar, menta-, og kirkjumál

MENTAMÁLARÁÐIÐ • HOYVÍKSVEGUR 72 • POSTRUÐ 3279 • FO-110 TÓRSHAVN

☎ (+298) 35 50 50 • ☎ (+298) 35 50 55 • ✉ MMR@MMR.FO

STARVSMANNAFELAGIÐ

Fíggjarmálaráðið
Traðargøta 39
boks 2039
165 Argir

Komið

[- 8. OKT. 2004

att.: Mortan Simonsen, ráðgevi

Fíggjarmálaráðið

Tórshavn t. 07.10.2004

Við. endurskoðan av punktgjældum og MVG-skipanini, J.nr.: 6410-0003/2003/17, skriv dagfest 10. august 2004.

Av ymsum orsøkum hevur ikki verið gjørligt at hildið okkum til tíðarfreistina at gera viðmerkingar til uppskotið (04.okt.), men vóna vit tó, at sjónarmið okkara kunnu takast við í framhaldandi viðgerðini av hesum máli.

Starvsmannafelagið tekur undir við, at spurningurin um avgjaldskipanir og – lóggávu eigur at vera so einføld og gjøgnumskygd sum gjørligt og eisini rakstraliga bílig at umsita, sum til seinast eisini vil koma brúkarinum og øðrum til góðar.

Tí eigur høvuðsreglan at vera, at øll undantøk í MVG skipanini eiga at takast av, meðan aðrar ásetingar fyri at lætta um ella krevja meira inn, eigur at verða við øðrum skipanum ella lóggávum.

Tað ein royndur lutur, at týðningarmiklar tænastr og bólkar, njóta gott av MVG frælsinum . ml.a. kann nevast bygging og umvæling av egnum bústaði/húsum, sum hevur verið ein týðandi táttur í strembanin hjá fólki at seta fætur undir egið borð. Her má skynsamliga farast til verka og neyvar kanningar gerast, áðrenn hendan byrðan verður lögð á fólk, ml.a. við at hyggja eftir hvussu innflutningur av byggitilfari kann gearst bíligari og at farið verður undir at skipa “nýggj” bústaðarmynstur í sambandi við bygging av íbúðum.

Tá talan er um bløð, bókur og annað virksemi í hesum sambandi, má og kann ein MVG áseting ikki standa einsamøll. Tað ber stutt sagt ikki til, at leggja størri byrðar á hetta øki, uttan at hetta fær álvarsligar avleiðingar. Gerast bókur og bløð dýrari enn tey eru í dag, kemur hetta álvarsliga at taka grundarlagi undan tí frammaundan lítla marknaðarøki, sum er her hjá okkum og týðningur av tí frælsa orðinum og mentanligu ávirkanini, kemur út fyri einum álvarsligum bakkasti og fólkaræði kemur eisini at liða undir hesum. Tí er neyðugt at tryggja hetta “virksemi” á einhvønn skilagóðan hátt, t.d. við mentunarlíggum og øðrum upplýsingarstuðli.

6410-0003/2003/55

Eisini eigur spurningar um gjöld á vørum, í sambandi við heilsu og umhvørvið, at verða tiknir við í viðgerðini av ætlaðu broytingunum. Men eisini her krevst, at neyvar og grundleggjandi kanningar verða gjørdar, áðrenn nakað verður sett í verk, soleiðis at slík gjöld veruliga koma eini betri heilsu- og umhvørvistøðu til gagns.

Framlagda uppskotið er drúgt og í flestu førum rættuliga tekniskt, men vit hava tó valt at gera nakrar “yvirordnaðar” viðmerkingar, sum vit vóna kunnu gerast ein partur av víðari viðgerðini av uppskotinum.

Vinarliga

f.v.

Gunnleivur Dalsgarð, formaður

ALMANNA- OG HEILSUMÁLARÁÐIÐ

Komið

12. OKT. 2004

Fíggjarmálaráðið
Traðagøta 39
Postsmoga 2039
165 Argir
Stílað Mortan Simonsen

Fíggjarmálaráðið

Tórshavn, tann 07. oktober 2004

J.Nr.: 0.02-200400585/2
(at tilskila í svari)

Viðgjørt:bs/jans

Tygara skriv: 6410-0003/2003/31

Viðvíkjandi uppriti vegna endurskoðan av punktgjøldum og MVG-skipanini til ummælis

Fíggjarmálaráðið hevur sent Almanna- og heilsumálaráðnum upprit vegna endurskoðan av punktgjøldum og MVG-skipanini til ummælis.

Sagt verður frá, at um meirvirðisgjaldsfrítøkan verður strikað av reseptskyldugum heilivági verður, við óbroyttum umstøðum, neyðugt at hækka játtanina til høvuðskontu 8.20.2.01. Sjúkrakassar, sum hevur játtanarslagið stuðulsjáttan. Somuleiðis verður neyðugt at hækka játtanina til høvuðskonturnar 8.21.7.01 Vanlig forsorg, 8.21.8.01 Fólkapensjón og 8.21.8.05 Fyritiðarpensjón, sum hava játtanarslagið lógarbundin játtan.

Sambært upplýsingum frá Apoteksverkinum og Almennastovuni, verður neyðugt við nøkrum umprogrammeringum í teirra EDV-skipan, um allur heilivágur skal hava meirvirðisgjald, kortini verður tað ikki mett at verða kostnaðarmikið.

Sagt verður frá, at Almanna- og heilsumálaráðið arbeiðir í lètuni við, at broyta tilskotsskipanina tilsvareandi dansku og svensku skipanini, har sjúkrakassin einki letur í stuðli til stuðulsheimilaðan heilivág, íroknað sertilskot, fyri tær fyrstu umleið 500 kr. (tó 50% fyri fólk undir 18 ár). Tilskotið økist so til 50%, til 75% og til 85% tá keypt verður fyri meir enn umleið 4000 kr. árliga. Møguligt er tó eftir umsókn at sleppa undan hesum seinastu 15 prosentunum. Hetta tilskotið nevnist t.d. í Danmark "kronikertilskud", og tá verður tilskotið frá sjúkratryggingini 100%.

Politiska endamálið við eini tílíkari skipan, er at lata tey sum nýta lítið av tilskotsheimilaðum heilivági gjalda meira sjálvi, og so heldur nýta ein størri part av samlaða tilskotinum til tey, sum hava størri tørv. Tó er ætlanin at tillaga tilskotið soleiðis, at tað samlaða tilskotið til heilivág lækkar nakað.

Ætlanin hjá Fíggjarmálaráðnum um at leggja MVG á reseptskildugan heilivág kann fáa óhepnar avleiðingar á ætlanina um at broyta skipanina. Fyri tað fyrsta vil tað raka tey, sum við broytingini skulu gjalda meira serliga meint, og fyri tað næsta vil tað eisini raka tey, sum hava ein størri tørv á heilivági. Tí kann spurnaðartekin verða sett við, um politiska endamálið verður

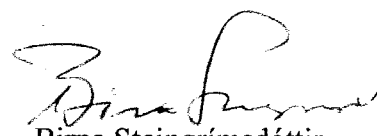
6410-0003/2003/56.

nátt við at broyta tilskotsskipanina um Fíggjarmálaráðið ger álvara av sínum ætlanum um at leggja MVG á reseptsildugan heilivág.

Vinarliga

Turid Arge
deildarstjóri

Birna Steingrimsdóttir
ráðgevi

12. OKT. 2004

FMR. j. nr. 6410-0003/2003 56

SJÁLVSOGNARSTOVNURIN BERJABREKKA 3

Stýrislimir
Bjarni Wilhelm, formaður
Jóannes Dalsgarð
Leivur Hansen
Heðin Mortensen
Jóhann Mortensen

Fíggjarmálaráðið
Stílað: Mortan Simonsen

Tórshavn 10.10.2004

Viðandi til okkara samrøðu seinasta sunnudag, so kann eg upplýsa tær, at vit taka fult undir við ætlaða broytingini í MVG-lógini at javnstilla MVG-afturrindan av arbeiðsløn, tá ið byggt verður sethús at bágva sjálvur í, ella býli at leiga út, líka mikið, um tað verður gjørt við at taka MVG-afturrindanina burtur ella at geva báðum pørtum atgongd til MVG-afturrindan.

Vinarliga

Bjarni Wilhelm

13. OKT. 2004
FMR. j. nr. 6410-0003/2003 57.

01 DEC. 2004

Fíggjarmálaráðið
Traðarvegur 39
FO-165 Argir

Fíggjarmálaráðið

Att.: Bárður Nielsen

Tykkara ref.: Okkara ref.: 4420-1140/Heri

Tórshavn 30. november 2004

Viðv.: Endurskoðan av punktgjøldum og MVG-skipanini

Vísandi til uppritið frá Fíggjarmálaráðnum í oktober 2004 viðvíkjandi endurskoðan av punktgjøldum og MVG-skipanini, gjørði Ferðaráðið sínar viðmerkingar til uppskotið um at strika frítøku av MVG á gistingum. Viðmerkingarnir vóru sendar umvegis Gistingarhús- og matstovufelagið.

Ferðaráðið gjørði tá ikki aðrar viðmerkingar til punktgjøldini, tí vit vóru ikki biðin um at gera tað. Kortini loyva vit okkum nú eisini at mæla til, at punktgjøldini á sokallaðar marglætisvørður s.s. radio- og sjónvarpstól, parfuma o.l vera avtíkin.

Hetta meta vit fer at hava við sær, at ferðafólk fara at leggja munandi meira pening eftir sær í landinum um slíkar vørur kunnu keypast til kappingarførar prísir.

Bliðar heilsur,
Ferðaráð Føroya

Heri Nielsen
Stjóri

09. DEC. 2004

FMR. j. nr. 6410-0003/2003/64.

23. NOV. 2004

Áhugabólkurin hjá El-innleggjarum í Tórshavn

Postboks nr. 321-Fo 110 Tórshavn.

Fíggjarmálastýrið

Postboks nr. 347

Fo 110 Tórshavn

Att: Bárður Nielsen Fíggjarmálaráðharri

Tórshavn 22 nov.2004

Viðv.Fyrirspurning um punktgjældini á lampum,hvítvørum & sjónvarpstólum

Áhugabólkurin hjá El-innleggjarum kundi hugsa sær at frætt nærri hvussu gongur við málinum um frítøku av punktgjaldinum av lampum v.m.

Hetta punktgjaldsmálið hevur tikið nú fleiri ár, men seinast hetta var til viðgerðar í landstýrinum, var tað vinnumálastýrið v/ Bjarna Djurholm landstýrismanni, sum við sínum viðmælið sendi hetta víðari til Fíggjarmálastýrið, har hetta mál hoyrir undir.

Málið kom fyri lögtingið, men bert punktgjaldið av spariperum bleiv avtikið, hetta hevur stórt sæð ongan tíðning haft, tí hvussu við lampunum sum skulu nýta hesar spariperur ? Hesar eru framvegis heftar við punktgjaldi og har afturat eru hesar lampurnar væl dýrari enn vanliga lampur sum nýta vanliga perur.

Vit skulu annars siga frá, at áhugabólkurin í ár, hevur verið í Danmark á skeiðferð,hetta fyri at seta seg inn í tað seinasta nýggja innan ljós & ljósarmaturir.

Á vitjan hjá m.a. Philips Lys & Solar, tað nýggjasta innan ljósarmaturum við orkusparandi tunnum ljósrørum, led & fiburljós sum hoyrir tíðini til.

Alt hetta hevur ongan møguleika hjá okkara komandi ættarliðum, tí hesi eru rættuliga dýr í innkeypi og so heft við punktgjaldi, um ikki hesar vørur verða keyptar uttanlanda og innflutt m.a. sum ferðagóðs o.l. sum ger at samfelagið alt meira missur hesar inntøkur eitt nú sum mvg av seldum el-vørurum.

Hvussu við tí figgjarliga ? Vit duga so ikki síggja, at hetta skal føra við sær útreiðslur á komandi figgjarlógini, tá ið hugsast skal um, at landið skal gjaldað stuðul til ymiskar íløgur har hesar hava íroknað punktgjald til m.a. komandi íløgur so sum:

1. Ellis & røktarheimið sum skal byggjast í Norðstreym.
2. - - - - - Rúnavík.
3. - - - - - Kirkjubø.
4. Ítrottarhøll - - - Kollafjørð.
5. Heimið fyri Minnisveik - - Tórshavn.
6. Teir ymisku dagstovnar - - kring landið.
7. Komandi Norðoyara tunnlin.

Vit vilja sum yrkisbólkur føra fram, um løgting ella landstýrismenn nakrantíð gjørt sær far um teir økjandi sjúkradagar, sum eru millum tey starvsfólk sum sita á skrivstovu, ella børnini í eru í skúla ella barnagarð, vegna skeiva nýtslu av kunstigum ljósi, sum er runt har tey eru dagliga ?

Ráðgevarnir mugu ofta ganga uppá kompromis, tí rættar lampur til sítt umhvørvið eru ov dýrt vegna punktgjald og tí verður sum Philips úttalar seg og ofta siga, at í Føroyum verður nógv ” kjallaraljós” nýtt.

At enda sær áhugabólkurin hjá el-innleggjarum, at teir ymisku handalarnir sum vanliga ikki selja lampur (og tí tey ikki vita betri) eru farnar at senda faldarar við m.a. lampum og prísum, sum ikki hava innroknað punktgjald.

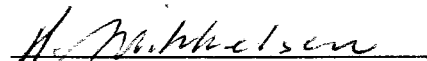
Vit halda hetta kemst av m.a. sjálvttolling og møguliga kanningin frá almennari síðu ikki eru nøktandi fyri at fáa hetta støðga, soleiðis at eins tolling & punktgjald er fyri allar fyritøkur og persónar í hesum landið !

Áhugabólkurin er nú farin ígong við at samlað tilfar, sum vísur hvussu ymiskt hesi vørubólkar verða viðgjørdir frá almennari síðu, alt eftir hvørju innflytarnir eru .

Vónandi fáa vit eina frágreiðing, um hvussu gongur við omanfyri nevnda punktgjaldsmálið !

Vegna umboð

fyri Áhugabólkin hjá El-innleggjarum í Tórshavn

Hogni Mikkelsen El-innleggjari

NB! Avrit sent til Vinnuhúsið: att Jan Mortensen Leiðara til kunningar.

23. NOV. 2004

FMR. j. nr. 6410-0003 / 2003